

„Soča“

Izinja vsak petek o polne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . gl. 4-40,  
pol leta . . . . . 2-20,  
četrt leta . . . . . 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravitelju.

„Prihrate“ izinja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izinja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „POSILNICE“ plačujejo se za petstopno peti-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,  
7 „ „ „ 2 „ „  
6 „ „ „ 3 „ „

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.  
Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunske ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.  
Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije pa upravitelju „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.  
Uredništvo in upravitelstvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček.

— „Bog in narod!“ —

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabršček“ (odgovoren Josip Krmpotič).

Občni zbor

družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz poročila tajnika g. Zlogarja o društvenem delovanju prošlega leta posnemamo:

Naša družba je v zadnji poslovni dobi stopila v drugo desetletje svojega obstanka. Pred najdaljšimi leti skitela se vrle domorodke v središče slovenskih dežel, da se posvetujejo, kaj storiti v obrambo „one naše mladosti ob slovenskih mejah, kateri preti nevarnost potujčenja. V tedanji čitalnici so utemeljili našo družbo, ki naj bo središče oni požrtvovalnosti, brez katere je nemogoče oteti kaj mladosti iz neprijateljev rok.

Za danes vas je, č. skupščinarji, družbino vodstvo zopet sklicalo v prvostolnico slovensko in sicer v tisti dom, v katerem bo družba imela svojo stalno pisarno in posvetovalnico, kateri je zgradila skupna požrtvovalnost slovenska, da se tu zopet posvetujete in navdušujete za slovensko solstvo.

Kako tolažilo bi bilo, ko bi po preteku prvega desetletja vodstvo moglo stopiti pred vas in zaklicati veselo: Po zsem ozemlj, kjer prebiva naš rod, je že upeljana slovenska sol za slovensko mladost! Nasi nasprotniki so se spametovali, so opustili pogubonosni svoj lov na slovensko deo. „Schulverein“, „Südnark“, „Lega nazionale“ so odložili bojno kopje ter v miru zaspati. Natornim in ustavnim pravica je zadosteno tudi na Slovenskem, kajti vsi poklicani faktori delujejo za vzgojo naše mladosti v slovenskem duhu. . . . . zdaj se torej lahko mirum srem razidemo in svoje delovanje raztegnemo na drugo polje kulturnega razvika za naš narod.

A to je le pium desiderium — pobožna želja — ne v razhod, nego le so v tesnejše združenje Vas klice vodstvo, kajti mi se prišel čas, da bi opustili „usijeno nam samobranbo“. Prav zdaj je naša družba nastopila novo pol, polovišči temelji solskovzgojevalnim zavodom, kateri bodo — trdno se nadejamo — njeno slavo oznanjevali se poznim rodovom.

A da boste, č. s. skupščinarji, te splošne navodne besede bolje umovali, treba kar posoci v posamezne stroke družbinske delovanja ter je naslikati vsaj v glavnih oblikih, iz česar se boste prepričali, da sme vodstvo s ponosom kazati na uspehe, katere je dosegla naša družba.

Pri X. skupščini v Kranji, — kjer je bila naša družba ob rjeni desetletnici sijajno vsprejeta in počaščena, — so bili v družbino vodstvo poklicani vsi izstopišči člani. Kar so razni udje človekovega telesa, to so družbi njene podružnice. Od lanske skupščine je prišla čila nova mladika z zaporo no št. 132. To je ženska podružnica v Velikih Lasicah. Gotovo je se dokaj kraj, ki bi lahko pristopili v naš društveni krog.

Srečni kot v prirastku podružnic pa smo bili v pomnožitvi pokroviteljev, katerih je od lanske skupščine prirastlo 28. Do 1. avgusta šteje družba 104 moške podružnice z 8200 člani in 12 ženskih podružnic z 3000 družbenicami, skupaj torej 11.200 družbenikov.

In s srečno hvalenostjo tu zopet beležimo to okolnost, da so ženske podružnice tudi v pretekli dobi obdržale svoje prvenstvo, da so od njih prihajali družbi najzadostnejši darovi. Za tako vzgledno požrtvovalnost, kateri ni najti primera v slovenski povestnici, vam izreka danes, č. družbenice, družbino vodstvo najteplejšo pohvalo in zahvalo ter si usoja se pristaviti preiskreno prošnjo, da blagovolite vstrajati v tem domorodnem delovanju in pridobivati vedno več somišljenje za pravično slovensko stvar.

Družbina pravila odkazujejo podružnicam širen delokrog v dobavo denarnih sredstev. Kol najprikladnejše so se skazale one veselice, ki nudijo društvenom pouk in zabavo. Posebno živahno so se gibale naše koroške podružnice, ki so večinoma zborovale po večkrat. Njih shodi so v obče najbolj obiskani; tu se zbere na stotine naroda, ki željno posluša koristne nauke ter se vnuja v ljubezni do svojega roda in jezika. Zato je družbino vodstvo rado pospeševalo take shode ter zanje pošiljalo tudi posebne govornike. Častite rojake opozarjamo, da osobito v takih krajih, kjer ni društev, sklicujejo podružnične shode, na katerih se narodu poleg zabave s primernimi govori iz raznih strok narodnogospodarskega življenja tudi koristnega pouka.

Obiščimo v duhu društvene solske zavode! Najstarejše je: I. Zabavišče in otroški vrtec v Celji pod vodstvom solskih sester. Upisanih je bilo 59 otrok, ki so z malimi izjemami kaj redno zahajali v vrtec, kateri je bil nastanjen v hiši gosp. Pashiaffe, v bodčem solskem letu pa se preseli v hišo g. Sorglechnerja. To zabavišče

daje zanesljiv naraščaj ondotni izvrstni dekliški soli solskih sester. 2. Vkljub velikim oviram vender srečno ustanovljeni otroški vrtec v Mariboru pod vodstvom istih solskih sester je presegel vsa naša pričakovanja in je jasno osvedočil, kako potreben je bil tak zavod za slovenski živelj v Mariboru, ki je številnej nego hočejo nasi prijatelji priznati. Število obiskujočih otrok je letos poskočilo na 70. V njem je dosti naraščaja za bodočo slovensko ljudsko sol v mestu samem. 3. Ker se je zadnje leto v solskih zavodih pri sv. Jakobu v Trstu izvršila bistvena sprememba, moralo se je radi pomanjkanja prostorov o ustiliti zabavišče pri sv. Jakobu. Osnovna sol se je morala razdeliti. Ko se je začetkom solskega leta oglasilo za I. in II. razred toliko dečkov in deklic, da tudi dva razreda nista mogla mešana ostati, ločile so se deklice popolnoma od dečkov ter se je ustanovila samostojna dekliška sol. To spremembo je vodstvo naznanilo c. kr. namestništvu v Trstu kot deželnemu solskemu oblastu, katero jo je vzelo na znanje. Tako ima naša družba zdaj: Petrazredno deško sol pri sv. Jakobu. Upisanih je bilo 241 deček. Da je učiteljstvo na tem zavodu vsaj deloma preskrbljeno za starost ter tudi za stalnost, bilo je v tekočem letu pri banki „Slaviji“ zavarovano za slučaj doživlja in smrti. Zavarovalnine 1/3 plačujejo neke moči, 2/3 pa naša družba. 4. Dvoražredna dekliška ljudska sol pri sv. Jakobu v Trstu je nastala vsled ločitve učencev po spolu. Dne 30. septembra so njeno vodstvo prevzele č. solske sestre iz matice Mariborske. Upisanih je bilo 124 učenk. Radi pomanjkanja učnih sol je bil na deški soli v I. in II. razredih poludnevni pouk. Ker je treba dekliško sol čim prej razširiti v štirirazrednico in solskim sestram oskrbeti v zmislu njihovih redovnih pravil primerno stanovanje, morala bo družba še dokaj živahno, da ustrože higijeničnim in pedagoškim zahtevam. 5. V otroški vrtec v Rojani se je prijavilo 65 otrok. 6. V otroški vrt na Belvederju pa 42 otrok, ki je stopil na mesto onega koncem julija 1895. na Gleti opuščenege „abavišča“. 7. Ako prestopimo na Goriško, imamo ondi otroški vrt v Fervni pri Gorici, ki je vzgajal 51 otrok. 8. Otroški vrt v Ločniku pa žal vsled laske agitacije zgublja otroke, tako da jih je letos vstrajalo samo 15. V sled svojih obljub naša družba izdatno podpira: 9. Otroški vrt v Podgori pri Gorici, ki vzgaja vsa leta največje število otrok. Letos jih je ondi zahajalo 84. Ako bi se društvo „Sloga“ ne pobrinilo za slovensko mladost, pogrešali bi goriški Slovenci svojih učnih zavodov. Sama „Sloga“ bi tudi ne zmagovala ogromnih stroškov, če bi jej naša družba ne prisločila na pomoč. Le tako se vzdržuje: 10. Otroški vrt društva „Sloga“ v Gorici v ulici sv. Klare z 72 otroci. 11. Otroški vrt v ulici Barzellini z 83 gojenci. 12. Najvažnša pa je slovenska ljudska petrazrednica v Gorici z 8mi oddelki in 505 učenci. Tega bremenja bi se bila že rada znebila „Sloga“ in z njo naša družba; a vkljub razsodbi državnega sodišča, da je mestni magistrat v Gorici dolžan osnovati slovensko sol, izmislilo se je se zmiraj toliko zaprek, da javna sol se ni ustanovljena in da morajo boriti Slovenci se zmiraj žrtvovati tisočke za svojo sol, ko bi jih drugod kravpo potrebovali. 13. Otroški vrtec pod Kostanjevico pri Gorici je zbiral v svojih prostorih 61 otrok. 14. A zdaj pridemo do tebe, ti tužni Gorotani! Najbolj si potreben, a najzadnji dobiš to, po čemur hrepeni tvoje sree, dolgih deset let si čakal, da dobiš svojo slovensko ljudsko sol v Velikoven. Volja je bila pri vseh rodoljubih pač dobra, a okoliščine so bile močnejše, da ni bilo mogoče prej izvršiti te plemenite nakane. Krasno poslopje mej Velikoven in St. Rupertom — lastnina naše družbe — stoji že doledano in čaka le se trenutka, ko blagoslovljajoča roka odpre njegova vrata Bogu posvečenim redovnicam in mladosti slovenski, kateri se ne privoščijo, da bi se vzgajala v duhu svoje ljubce matere, po naravi svojega naroda, in tudi v duhu svoje cerkve katoliške!

Želite, da se pri blagoslovljenju Velikovske družbine solesni deči družbeni zastopniki iz vseh naših dežel, kajti oni solski dom zopet sprijejo vsenu svetu, da tudi mal narod z zjedinenimi močmi veliko stori in vse neprijateljske nakane osramoti. Kolikor se sedaj soditi more, izvrši se to blagoslovljenje v nedeljo, dne 6. septembra t. l.

Vsi ti zavodi, kajpada stanejo veliko denarja. A o tem vas obvesti blaginštvo, ki tajništvu navdušenost navadno skuša ohladiti s treznimi številkami. Ozrite se zdaj se edenkrat po teh naših

štetih zavodih, ogledajte si teh bližaj 1500 otrok, ki se vzgajajo v njih in vprašajte se potem: čegava bi bila ta mladost, ako bi zanjo ne skrbela naša družba? Ali bi teh otrok — in z njimi tudi njih roditeljev — ne omamila laška Sirena in nemška Lorelei ter jih zvabila v svoj tolmun, da jih za vselej zagrejejo italijanstva in germanstva valovi!

Častiti! vsem vam ljubezen do rodne zemlje narekava, da se to dopustiti ne sme. In uprav naša družba kuže v dejanji, kako je treba preprečevati sovražne nakane. Ona ne govori samo, ampak deluje za Boga, za cesarja, za narod. Kakor mladež v sol, tako vzgaja pripraviti ljud pri shodih in zborovanjih v zvestobi do Boga in vladarja, v ljubezni do cerkve in domovine, ključno mu v spomin dolžnosti, ki jih ima do teh in do samega sebe. Tako je v nekem pomenu naša družba prava vzgojevalnica za naše ljudstvo. Temu priča so razne cerkvene, dinastične, patrijotične, naročne slavnosti v solskih zavodih, kakor pri družbinih shodih, kar so itak opisavali naši časniki v posamičnih slučajih in nam danes tega ni treba ponavljati.

Ker se je to leto družbino delovanje osobito koncentrovalo pri velikih solskih zavodih v Trstu in v Velikoven, zato vodstvo razum „Vestnika“ IX. ni izdalo literarnega proizvoda ter je nadaljevanje „knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ odložilo za finančnejšo ugodnejšo dobo. Podpirala pa je naša družba solna podjetja s tem, da je nakupila od „knjižnice za mladino“ in „Pomladnih glasov“ primerno število ter darovala tja, od koder je bila naprosena. Tako je razpustila zopet letos v razne kraje: 1757 knjig, 5000 „Vestnikov“ in mnogo pisalnega orodja.

Razširjanje družbinih zavodov zahteva zmiraj večje žrtve; misliti je torej o učinih, kako pomočniki prispevke. Lanko le je rodoljubni stolnik oskrbeti za družbo „nabiralnik“, ki so po javnih lokalih in v domoljubnih hišah privabili lepih prispevkov za družbino namene. Sličnih nabiralnikov si je letos družba naročila zopet 200 komadov, ti novi imajo v medeneno vtisnjen napis in ključavnic za zapreti. Po zahtevi se razposljejo širom domovine.

(Dalje pride).

DOPISI.

S Tolmunskega. (Okrajna boln. blagajna). — Da se opozorijo merodajne oblasti na nekoje nedostatkosti pri ustanovitvi okrajne bol. blagajne za okrajno glavavstvo Tolmin in sodni kraj Kanal, bi morali ne bilo neumestno, ako izvoli slavno uredništvo priobiti ta-le dopis.

Razglas glede ustanovitve okrajne bolniške blagajne z dne 23. junija t. l. št. 7781. je sicer kaj obširen, ali mi vsem tem jako pomankljiv in nejasen. Prepričan sem se, da ga pristopno ljudstvo ni razumelo. Iz razglasa ni razvidno, koliko bodo morale zavarovane stranke donasati vsako leto, oziroma vsaki mesec; tudi ni razvidno, kako se bode računalo 60% navadne dneve. Glavni pogrešek, oziroma pomankljivost je se-le ta, da iz istega ni razvidno, ali so k zavarovanju postavno zavezani tudi kmečki hlapeci, dekle, pastirji i. t. d. In tega ni razumel tudi gospod dopisnik v predzadnji številki „Soce“; a to ni nič čudnega. Saj je bilo treba od strani politične gospoke se posebnih informacij. Iz teh informacij je razvidno, da niso kmečki hlapeci, dekle, pastirji i. t. d. niti postavno zavezani k zavarovanju. Kmečki posli, a tudi kmečki posestniki se lahko prostovoljno zavarujejo pri okraj. bol. blagajni. Ker je bil omenjeni razglas v tem oziru jako nejasen, zategadelj je večina županost poslala glavavstvu negativno poročilo, to je, da se ni nihče oglašil za prostovoljni pristop k okrajni bolniški blagajni. Ker je pa ta reč za naš okraj velevažnega pomena, želim bi bilo, da slavno glavavstvo v Tolminu to natančneje pojasni ter razloži se v posebnem razglasu, jasno in določno, kakošne pravice in dolžnosti bi imeli kmečki zavarovanci do okrajne bolniške blagajne.

Ali predno se ustanovi taka blagajna, morale bi se odpraviti vse zapreke, ki bi ovirale povolno in uspešno delovanje te ustanove.

Recimo, da ima okrajna bol. blagajna v vsaki občini le po 100 zavarovancev, ali bi po tem zadostovala dva zdravnik za tako razsežen politični okraj? Kaj se!

Preden se sploh ustanovi okrajna bol. blagajna, poskrbeti bi morala merodajna zdravstvena uprava, da dobi vsak sodni okraj

\*) Ta je navadno uradno določena; takó je določilo tudi na Tolminkem na 80 kr. ali na 1 gl. — Uredn.

vsaj po dva dobra zdravnik in vsaj se dve lekarni.

Potem se-le bi vspevala okrajna bol. blagajna, katera bi bila na veliko korist tudi našemu kmečkemu ljudstvu. X — V.

Vrata pri Čepovanu. — Že več let sem se je na več mestih izražala želja, kako bi se dalo zvezati tolmunsko glavavstvo za Gorico po najkrajši cesti čez Spelovo Brdo. Ker delo ni majhno, zato so se smatrali narčni neizvršljivi. Po dolgotrajnem drezanju se je vendar dne 5. t. m. napravil en korak naprej. Na povabilo čepovanskega županstva so se sšli ta dan v Čepovanu vsi udje cestnega odbora goriškega in eden od (g. Ig. Kovatič od Sv. Lucije) tolmunskega, da bi se na licu mesta prepričali o potrebi in možnosti ceste čez Spelovo Brdo. Vsi skupaj so se podali po čepovanski dolini proti Vratam nad Slapom. Pri krasnem razgledu nad Slapom po idrijski dolini so se takoj prepričali, da bi ta cesta bila posebne važnosti. Se ve, kakor povsod, tako i tu, je denarno uprašanje prvo bi poglavito. Potolazili so se nekateri, ko je čepovanski župan zadrževal, da so obljubile vojaške oblasti prav gotove pomoči, samo da se enkrat začne. Mislim, da malo-karista česta bi vojskarni namenom tako doliro dala, kakor pravi ta, posebno, ako imamo pred očmi ono cesto od Čepovana čez Lokve (Trnovski gozd) in Vipavsko dolino.

Slavna komisija je za zdaj določila, da se mora načrt napraviti, kajti brez tega se ne more nikamor. Upamo, da tudi tolmunski cestni odbor bo nekoliko prispeval za napravo načrta, saj čim več cest vodi na Tolminko, tim bolje za prebivalstvo.

Iz kobariske okolice. — Neki dan sem šel v Kobarid, v to naše „središče“ bodicega sodnega okraja. „Bodicega“ pravim, dase je sodni kraj že ustanovljen, toda — c. kr. okrajnega sodišča se nimamo. Dokler niso poslanci niso pridobili tega sodišča, so bili Kobarideci prav pridni v drezanju, in v prošnji na vse mogoče strani; zdaj pa, ko je vse le se zavislo od njih, gre reč le po-easi naprej. — Še zdaj menda ni se vse določeno zastran novega sodnega poslopja. Pravijo, da sodna uprava zahteva poslopje, ki bo veljalo več nego so mislili naši Kobarideci. — Ali je to kaka ovira? Ako bo hiša več stala, bo morala sodna uprava tudi več namenske plačati! To naj se dožene — pa mirna Bosna! Zdi se, da tudi z novim letom 1897. se ne bo otvoreno novo sodišče!

Zadnji „Gospodarski List“ je hudo okrcal naše „Sodniško društvo“ zaradi nemarnosti na društvenem vrtu. Tega društva ne bom zagovarjal, naj to stori samo, ko bo potrebno.

Nasproti temu pa mi je polhvaliti kobariski „Gospodarski vrt“, kateri se vzdržuje na državne stroške. Na tem vrtu se pokazuje gledalcev očem nenavadna rodovitnost, v prvi vrsti pa mora kar očarati obilnost zasajenega flzola. Med debelimi „raklami“, krog katerih se ovija ta božji dar, se pa plašno skrivajo tudi drevesca v idilnem zavelju tega znamenitega c. kr. „fizološkega gozdiča“. Takó, vidite, je tudi v Kobaridu nekaj „napredka“, ki dokazuje, da: kdor zna pa zna!

Iz učiteljskih krogov. — VI. tečaj „Pedagogički letnik 1896“ pedagogičkega društva v krškem ima to-le vsebino: I. I. Lapajne — I. Matko: Frančšek Ser. Jamšek. II. I. Ravnikar: Važni spisi Jana Amasa Komenskega. III. I. Bezljaj. Situacijski črteži in risanje zemljevidov. IV. Dr. T. Romih: Dopisovanje v meničnih zadevah. V. I. B. Pogled v kemijo in alkemijo. VI. I. Rupnik: O papirji v ljudski soli. VII. Fl. Rozman: So li deška ročna dela potrebna ali ne in kako jih je gojiti? VIII. Fr. Ivanc: Kolegijainost itd. IX. I. L. Ozir po pedagogičkem polju na Slovenskem (1892-1896.) X. Fl. Rozman: Nova solska klop in tabla. XI. — a —: Donesek k strokovni terminologiji. XII. I. L. Zagodinska črtica o hrvatskem solstvu. XIII. Znamenite priporočljivih solarskih knjižic. XIV. Zbirka gospodarskih, obrtnih in gospodinjinskih računskih in merstvenih nalog. XV. I. Bezljaj: Poročilo o delovanji „Pedagogičkega društva“ od l. 1892-1896. XVI. Poziv. — Iz tega se razvidi, da ima ta „Letnik“ bogato vsebino, broječo 252 strani, in vse to za 1 goldinar; poleg tega postane učitelj, ki plača ta goldinar, še ud pedagogičkega društva. Za neude velja „Letnik“ gl. 1-50.

Namen pedagogičkega društva je vsakemu znan; društvo izdaja knjige, ki so namenjene učiteljstvu in našemu solstvu. Do sedaj je izšlo že mnogo knjig, kakor: Občno vzgojeslovje (80 kr.), Občno učoslovje (80 kr.), Izskustveno dušeslovje (80 kr.), Jezikovni pouk o ljud. soli I. del po 80 kr., Nazorni pouk o ljud. soli (1 gl. 50 kr.), Navod k po-

četnemu risanju in oblikoslovju po 40 kr., Pouk o črtežih (50 kr.). Vse te knjige se naroči pri odboru „Pedagogičkega društva“ v Krškem na Kranjskem. — I. in II. Letnik sta razprodana, ostali se še dobó. Poleg teh knjig so pripravili vredno knjigo gospoda Iv. Lapajne, ravatelja meštanske sole v Krškem, in sicer: „Zgodovina stajarskih slovencev“. Cena 1 gl. 20 kr. — „Kratka zgodovina pedagogije“. Cena 50 kr. — „Navod o snovanji in poslovanji slovenskih posojilnic“. Cena 1 gl. — „Krško in Kranji“. Cena 1 gl. — Tedaj, gg. tovariši in tovaršice, segnite po knjigah sebi in solstvu v čast in napredek!

Mimogrede moramo pri vsebini VI. Letnika nekaj opomniti. V spisu: „Ozir po pedagogičkem polju na Slovenskem“, (1892-1893), katerega je spisal g. I. L., čitam: „Kdor si je ogledal slovenski svet z lastnimi očmi, lažje izreče sodbo, kako n. pr. solstvo gledé potrebnih sol in tam napreduje. V tem obziru moramo pohvaliti gorali sovorni del goriški, kjer ima že sleherni, so tako roynna gorska vas svojo učilnico. Na Kranjskem se v tem obziru odlikuje skoro onako revni črnomaljski okraj. Na obli mestih imata za to zaslugi dotična solska nadzornika gg. Vodopivec in Jeršinavec (leta 1893. po pravici z zlatim križcem odlikovana)“. — Zal, da ne morem tem besedam pritrlditi, kajti na goriškem in nikjer sol tako slabo obiskovana, kakor v sovornem delu te dežele, t. j. v tolmunskem okraju. Smele rečem, da tam gotovo več, nego 25% solodolžnih otrok sol — ne obiskuje, dočim jih najdemo takih v goriškem okraju okoli 5-6%, a v sovornem okraju — na Krasu — so no 1-2%.

Na tolminkem so sicer temu krivo slebe gorale razmere, kjer je tu in tam solodolžnost se samo na — papirju. — Tudi ni res, da na tolmunskem solstvo tako dobro „napreduje“, kajti tolmunski okraj ima so sedaj menda 15 sol „za silo“, v katerih neč dnuji pastirji skupaj okoli 800 otrok. Na goriškem in na Krasu pa imajo le so par sol „za silo“, a se te so od danes do jutri. Da je bil g. nadzornik Vodopivec l. 1893. odlikovan z zlatim križcem, je velika pomola. On je dobil naslov „cesarski svetnik“, a ne „zlati križec“. Pa to ni dobil za zaslugi na tolmunskem, kajti on že morda 8 let ni več nadzornik v tolmunskem okraju, ampak samo v Goriškem. Bodi tukaj omenjeno, da nadzorniki ne napravijo, da solstvo „napreduje“, ampak pridni, vestni, napredni učitelji in učiteljice so uzrok, da solstvo napreduje. Ako teh ni, so vsi nadzorniki — zaman. \*)

Konečno moram pohvaliti v „Letniku 1896“. „Zbirko gospodarskih, obrtnih in gospodinjinskih računskih in meterstvenih nalog“, kajti te se bodo izvršno dele porabili v ponavljajnih — ali, ako že hočete, — v nadaljevalnih tečajih. —

Iz Opatije. (Zborovanje „Zaveze“). — Že na prvi dan, 19. t. m., je došlo okoli 100 učiteljev in učiteljic iz vseh krajev slovenske domovine. V Matuljih so vrikavali največje skupino: odbor učiteljskega društva za voloski okraj, zastopniki občine kastavske, poslanec prof. Spinčič. Imenom isterskega učiteljstva je pozdravil doslece vnešenim govorom g. Božo Dubrovic, učitelj pri Sv. Mateju; odgovoril je predsednik „Zaveze“ g. Luka Jelenec: imenom mestne občine Kastav načelnik g. Jelusič. V Voloskem je pozdravil doslece načelnik dr. Slanger, v Opatiji pa g. Car v imenu pripravljalnega odbora in društva „Zora“. — V Opatiji je imel naprej sejo upravni odbor v prostorih „Zore“, ob 4. pop., pa je zborovala delegacija. — Predsednik g. Jelenec je naglašal potrebo organizacije in pezial na složno delovanje; pozdravil je vse dosle delegate in naznanil izredno počaščenje, namreč da zaveza čeških učiteljskih društev je poslala zastopnika g. Zvonička. Delegatje so ga viharno pozdravili; g. Zvonič je z oduševljenimi besedami tolmačil pozdrav 10.000 čeških učiteljev, kar je delegacija sprejela z viharno radostjo na znanje. Gospod Božo Dubrovic je pozdravil delegacijo imenom „Pedagogičkega društva“. — Zborovanje se je vršilo polem po zelo obširnem sporedu, o čemur hosta poročala točneje učit. lista.

Obširnejša razprava se je uela pri točki, kakó podpirati „Knjižnico za mlad.“? Poročal je urednik „Učit. Tovarisa“ iz Ljubljane. Predlagal je več jako umestnih resolucij. Založnik je se podal nekatera pojasnila. Resolucije priobiti tudi „Soča“.

Zvečer je bil koncert v prostorih „Zore“, po sporedu, kateri je že bil v „Soči“.

Koncert se je vršil v dvorani „Zore“. Prostori so postali ta večer prenatrpani, kajti

\*) Toda dobri nadzorniki so prava sreča za solstvo in učiteljstvo; dobri nadz. napravijo tudi — dobro učiteljstvo. Ured.

napolnjeni so bili z najodličnejšimi občinstvom do zadnjega kotiča. — Učiteljsko „Geslo“ je pel domaći zbor s spremljanjem vojaške godbe; petje je bilo dovršeno. Posebno viharno živahnost in pohvalo je izvala zares krasna Vilharjeva „Slovenec i Hrvat“. Divni „Dalmatinski sajkaš“ sta pela dva gospoda z obudovano dovršenostjo; ta obširna, prekrasna skladba je izvala upravljalno pohvalo. — Enako dovršeno je pel zbor druge pesmi znanega sporeda.

Dijaški tamburaški zbor je nastopil pod vodstvom učitelja glasbe in znanega skladatelja g. V. G. Braza. Mladi tamburasi so pokazali, da imajo izborna sola, dobro voljo in izredno sposobnost za glasbo, kajti z izredno dovršenostjo obvladajo to naše narodno godalo. Po vsakem komadu so bili burno pozdravljeni.

Bratje Hrvatje so pozdravili Slovence s posebno pesmijo, katero so tiskano razdelili. Zabava je trajala še pozno v noč. Vsakdo je zapustil „Zorin“ dom poln zadovoljnosti v srcu in duši.

Pripis 20. t. m. — Ob 8. zjutraj je bila svečana sv. maša v kapeli sv. Jakoba sredi opatijskega parka. Pel je mešan zbor, kateri je spremljal vojaški orkester. — Kapela je bila polna. — Cerkevni obred nas je zelo zanimal: vse, kar je duhovnik pel pred oltarjem, bilo je v milozvočni hrvaščini, n. pr. molitve pred berilom, berilo, evangelij, glorijs, vera, sanktus, očenáš itd. Vsi odgovori na koro so tudi hrvaški. Tako služba božja je vernikom umiljiva, sega do srca in pospešuje pobožnost. Kdor je taki službi nasproten, kdor jo hoče odpraviti, kjer jo že imajo, ali se upira od nje, kjer bi jo ljudi radi imeli, tak ne pospešuje pobožne službe božje, ne koristi aveti stvari.

Ob 10. uri je bilo glavno zborovanje v veliki „Zorini“ dvorani. Zbor je pozdravil tudi c. k. okrajni glavar Fabiani s primernim govorom v slov. jeziku. — Poročilo g. Jern. Ravnika je bilo stavljenih resolucije o „sijajnem gmotnem stanju slov. učitelstva“ je zbor soglasno sprejel. — Poročevalcu je pisal tudi neki tovariš iz goriskega okraja v zmislu že znanih dopisov; to pismo se je prečitalo. Glavno insinucijo in neresnico je kratko zavrnil tajnik uč. društva za goriski okraj g. Ign. Križman; o zbadljivkah in insinucijah proti slov. deželnim poslancem pa je obširneje govoril urednik A. Gabrček in pojasnil resnico. — Gosp. Jak. Dimnik je priporočal, naj se poročilo objavi v raznih listih ter dopolnje vse veljavni možem po Slovenskem. Sprejeto so bile vse resolucije z dodatkom g. D.; vse priobčimo v prihod. številki. —

Na to je govoril g. Fran Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, o vzgoji značajev. Krasni in zelo obširni govor je zbudil pogosto prav živahno odobravanje. Ker obsega ta govor celo vrsto bisernih navodil, kakó privedi narod do boljše prihodnosti, priobčimo ga v „Primorcu“.

V upravnih odbor so bili izvoljeni: predsed. g. Luka Jelenec, I. namest. g. Krist. Bogatec, II. nam. g. Ant. Porekar; I. tajnik g. Drag. Česnik, II. taj. g. Ivan Šoga; blagajnik g. Franc Luznar; odborniki za Kranjsko gg. Jak. Dimnik in Jern. Ravnika; za Štajersko gg. Anton Petriček, Ant. Gus in Franc Koček; za Primorsko gg. Ign. Križman, Božo Dubrovič in Ant. Berginc.

S Češkega je došlo 24. brzojav in 9 pisem v obliki brzojavov (denar se je izročil namreč „Matici školski“).

**Iz Ljubljane.** (Olvoritev triglavске kote). Pod vrhom Triglava na Kredarici (2450 nadm. visine) se je otvorila 10. avgusta triglavska koda, odkoder je do vrha „snežnikov kranjskih sivih poglavarja“ se le slabo uro hoda. Postavilo jo je vilo „Slov. planinsko društvo“, katero se je v treh letih svojega obstanka tako krepko razvilo in doseglo tako velike uspehe, kakor se nobeno drugo slovensko društvo. Blagoslovilo jo je č. g. župnik Jakob Aljaž iz Dovjega, častni član ditnega našega planinskega društva. On je postavil lani na vrhu svoj slavnoznani stolp in „Staničevu zavetišče“; letos pa se imamo tudi njemu največ za hvaliti za stavljenje „Aljaževе kote“ v vratih in to najnovejšo stavbo „Slov. plan. društva“ „Triglavske kote“, za katero je on največ žrtvoval i denarja i tesa. Slava takemu vrlému slovenskemu rodoljubu! — Ta koda nadkričuje radi njene visoke leže in velikosti vse druge nemške in slovenske kote v okrilju očeta Triglava.

Vseh stavb v okrilju kralja slovenskih gor in zemlje je 10, pet nemških in pet slovenskih. Hoja na Triglav je, odkar deluje „Slov. plan. društvo“ in njega dični častni član Aljaž, zelo olajšana i brez nevarnosti. — Vsa čast in priznanja „Slov. plan. društva“ in njega častnemu članu, č. g. župniku Jakobu Aljažu!

J. C. O.

**Z Dunaja.** — (Tovariši-abiturientje!) — Bliza se čas, ko se poslovite od milega domačega praga, od svoje domovine, da nastopite novo dobo življenja, dobo akademskih studij.

Marsikoga izmeje vas teže skrbi, ker ne poznate še akademskega življenja v tujini. Res, čaka vas mnogo truda, mnogo napora; preživite marsiktero tužno uro. Srečavali bode samo tuje obraze, čuli le tujo govorico.

Naš narod se boji za vas, boji se, da se mu ne pogubi kak sin v daljni tujini, da ne zgube v penetih vrtincih velikomestnega življenja, ali ne zgubi ljubezni in navdušenja za milo nam domovino, za tužni narod slovenski.

Naš narod se boji za vas, ker ste mu up boljše bodočnosti. On pričakuje od vas, da si pridobite kot akademiki mnogovrstnega znanja in raznih vednosti, katere parabit v prihodnosti v prid domovine, da utrdite svoj značaj ter se vrnete kot možje pripravljeni na boj zoper sile našemu narodu sovražne in pogubne.

Nekak jez proti raznim nevarnostim, katere preté akademiku, so akademski društva. Tovariši-abiturientje! Duševno središče

slovenskega dijaštva na Dunaji je bila 55 letajev in je še „Slovenija“.

„Slovenija“ ima namen, gojiti v srcih svojih članov ljubzen do domovine in vsestransko izobrazevati slovenske akademike; sredstva v ta namen so ji: društveni shodi, zabavni večeri, izleti, znanstvena in leposlova predavanja, gojenje glasbe in petja, društvena čitalnica in knjižnica.

„Vse za svobodo in narodnost!“ je „Slovenija“ geslo, katerega se vedno trdno drži, pod katerim je vzgojila in dala slovenskemu narodu že toliko izvrstnih mož, že toliko navdušenih prvoboriteljev.

Bratje! kogar prepričanje se strinja z geslom, katerega ima „Slovenija“ napisanega na svojem praporu, naj vstopi v to društvo. Tu najdete odprta srca, srca svojih bratov! Delovati hočemo skupno z vsemi močmi, da se vrnemo po končanih studijah v domovino kot vredni sinii čilga slovenskega naroda.

Tovariši-abiturientje! Še enkrat vas vabimo, vstopite, kateri pridete na dunajske velike sole, v akademsko društvo „Slovenija“! Zagotavljamo vas, da se vam bo društvo pri ljubilo ter kolikor mogoče nadomestovalo milo nam domovino, in vam ključem: „Na svidenje!“

Vse za svobodo in narodnost!

**Za odbor:**

F. R. Muhic, I. č. predsednik. J. Merhar, I. č. tajnik.

**Iz Sarajeva, 10. avgusta.** — Čital sem v nekem listu, da je večja družba aristokratov priredila na Nemeškem streljanje na golobe. Na povelje državne pravdnika pa so orožniki napisali imena vseh teh gospodov — med njimi je bil celo vojvoda meklenburški pod psevdonimom — in bili so drugi dan vsi pozvani na sodnijo, da se zagovarjajo radi te barbarske zabave. Čudom se čudim temu ukrepu vladnih organov, saj take zabave tu v Bosni prireja vlada sama! Mislil sem dosedaj, da Bosna prekosi večino drugih držav v kulturi, ko vendar širijo prosveto tako odlični madjarski velikaši. V milenijskih razstavi in tudi tu v deželi sami strme tuji nad velikanskim napredkom in povzdigajo v nebo nekatere kulturonosce. Istine ne zvedo, za to skrbje že merodajni krogi; temu pa tudi, saj Bosnjak — robitva vajen — molči, če le kdo teh gospodov zna posteno nad njim zarezati. Mohamedanci pa, ki so dokaj srčni in večekrat se preveč predrzni, morajo biti zadovoljni s sedanjim upravo, ker se jim vse dovoli in se jim nikjer ne more bolje goditi, tudi tistim, ki se izselijo v Azijo. Če le morejo, gotovo pridejo nazaj čez nekaj časa. — Vrnimo se še nekoliko k „moderini“ zabavi, k streljanju na golobe. Lepaki se niso nabit, pač pa so razposlani že vsprejdi; iz teh se razvidi, da se bodo to vršilo od 30. avgusta do 14. septembra. V častnem odboru je eden vojvoda iz Nemske, 7 grofov iz Avstro-Ogerske, 2 angleške lorda, po jeden grof iz Belgije, Francije in Italije. Nagrade so odmerjene od 2000 kron do 25.000 kron. Več stotin golobov že čaka čudne smrti. Naj nam ne zameri, da ga nisimo pričeli.

Tudi g. Feltrin agituje zunaj cerkve proti „Soči“ in za „Primorski List“. V neki goriski gostilni je bil jako hud, da imajo „Soča“, „Prim. Lista“ pa ne. No, „Soča“ dobi g. Feltrin povsod, „P. L.“ pa redko kje, a še tam, kjer ga imajo, ga — skrivajo, da ga ne osunardi kaka „liberalna“ sapa. — Mi se pa smejemo tem novodobnim Don Kisotom, kar je najlepši odgovor!

**La direktissima,** t. j. zveza furlanske železnice z italijansko, ki drži v Benetke, je dognana reč. Videnska „Patria del Friuli“ poroča, da na laski strani se že pripravljajo, da dogradje železnico do morja. — Ko bo dograjena ta železnica, potem pojde vse promet na Benetke po tej železnici in ne več mimo Gorice.

**Grdi čin.** — Nekdo nam poroča iz mesta: „V neki kavarni na Travniku krožil je iz roke v roko ilustrirani časopis „Über Land und Meer“. Časopis je imel krasno tiskano sliko Njg. Velicanstva na konju v spremlstvu drugih odličnikov. Slika, predstavljajoča našega cesarja, je bila vliku svinčnikom zamazana in tudi z nožicem pokvarjena, da je predstavljal v skupnosti čisto kaj drugega nego cesarjevo podobo. To morejo posvedočiti mnogobrojni obiskovalci kavarne. Druzega razlaganja ni potrebno. Ta grdi čin so obsodili vsi oni, ki so ga videli. Čudno se nam dozdeva le, da je kavarnar pustil sliko krožiti.“ — Tako nam se poroča s zanesljivo strani.

**Dobro zaslužna kazen!** — (Goriško redarstvo, oziroma glavarstvo, obsodilo je dvanaest vrockrvnih mladenčev, ki so prepevali na soškem mostu garibaldinsko pesem in upili „Evviva l'Italia“). (Glej našo vest „Lepa hvaležnost“ v zadnji „Soči“ in uradni pravke v današnji). Vsaki je dobil 14 dni zapora. Mej obojenci je bajte tudi sin prvega slovenskega tiskarja v Gorici!

**Nasprotniki nas učé.** — Po Furlaniji snujejo županske shode, o katerih smo že večkrat govorili. — Enako bi bilo treba na slovenski strani. Slovenski župani in podžupani bi imeli na takih shodih izborna sola; shodi bi koristili ne le zborovalcem, marveč tudi gospodarskim in narodnim interesom slovenskega dela naše dežele. Nekaj se je že govorilo o takih shodih a je vse zopet zaspalo.

**Jako „katoliški!“** — „Slovenec“ je znal povedati, da je dunajski „Delavec“ pohvalil „Soča“ in Andreja Gabrčka. Iz tega sklepa „Slovenec“ seveda groznih reči! — Mi „Delavec“ doslej še nimamo; ne vemo torej, kaj je pisal. — Ali kaj je mogel reči? Nič drugega nego da se „Soča“ lepo poteza za delavce-trpine, v kolikor so njih težnje opravljene. In na tak način bo „Soča“ delovala tudi v prihodnje, brez ozira na hvalo od ene ali grajo od druge strani. Vse drugo besedičenje imenujemo — grdo obkroževanje, proti kateremu se pa ne bomo niti branili, ker je nakana preproznost, da jo vidi vsakdo, kdor hoče videti. Za slepece itak ne pisemo!

**Domate in razne novice.**

**Preč. gosp. dr. Anton Gregorič** se je povrnil iz Kamnika okrepčan v zdravju. Toliko na znanje onim, ki so nas popraščevali, kdaj se vrne.

**Umrl je 18. t. m. v Ročinju** čast. g. Andrej Vuga, tamošnji vikarij v 59. letu. Pogreb je bil večeraj. Blag mu spomin!

**Slovenska šola v ulici Vogel.** — V sinočni seji mestnega sveta je bila na dnevnem redu tudi slovenska šola. Poročevalec dr. Verzeznassi je čital dolgo poročilo pomnoženega šolskega odseka, iz katerega se posnema, da je stvar temeljito „preštudirana“ in na podlagi priporočila deželnega šolskega sveta, naj se vmešči slovenska šola v ulico Vogel — v dosedanje italijansko šolo — je odsek predlagal, da se temu zadovolji ter slovenska šola premesti. Ker pa je v ulici Vogel soba samo za tri razrede — za slovensko pa so potrebne štirje — odsek predlaga, naj šolski in finančni odsek stvar preudarita in predloži svoje strokovne mnenje mestnemu svetu v potrdjenje. — Svetovalec Lenassi predlaga k temu še dodatek, da se enkrat stori konec

vsej reči ter se jo vrže iz dvorane, (bandisi dalla nostra aula), naj se dovoli eksekutivi znanprej vse potrebne stroške. Temu dodatku se je upri dr. Marani, ki je izjavil končno: potrošili smo za to šolo že veliko tisočakov, potrošimo jih gotovo zopet veliko in končno bo vse brezuspešno. — Dr. Verzeznassi je bil tudi nasproten Lenassijevemu dodatku. — Svetovalec Ciani je bil nasproten odsekovemu predlogu, kajti mestni svet ne sme prezirati svojega sklepa glede sole v Podtornu, on mora spoštovati svojo avtonomijo in ker se je izjavila svoja vladna komisija, da so prostori v Catineljevi kosarni sposobni za šolo, predlagal je, naj se ostane samo pri isti ter čaka na rešitev prilozbe, ki je odposlana na upravno sodišče. — Vladni zastopnik Bosizio je izjavil na Cianoja izvajanja, da prostori so bili potrjeni od ministerstva začasno za slovensko šolo, torej da se ne sme računati z ono izjavo vladne komisije. — Zadnje besede je imel zopet dr. Verzeznassi, ki je povedal v kratko in odločno, da ga boli srce, vendar da mora zagovarjati predlog šolskega odseka, kajti, ako se temu upre mestni svet, tedaj nastane gotovo spor med vlado in mestnim svetom; v vladnem dopisu samem se odločno navaja, da ukrene potrebno vlada sama, ako ne ugotovi mestni svet njeni zahtevi. Ukljub temu, da se je izjavil nek prvi pravnik, da vlada nima pravice eksekutivno ustanavljati šolo, vendar se udaja sklepu šolskega odseka upaje, da deželni šolski svet, oziroma vlada sama, ne bo več nasprotoval glede prostorov, posebno, ker je bila naglasna šola v ulici Vogel v samem vladnem odloku kot najprimernejša, ki bi utegnila zadovoliti tudi Slovence. — Župan Venuti je izjavil, predno se je glasovalo, da magistrat obvesti vlado o sklepu starešinstva glede premestitve slovenske šole v ulico Vogel in ako vlada izjavi, da ga bo podpirala v tem sklepu, oziroma ne bo nasprotovala novim prostorom, tedaj se prične z resnim pripravljalnim delom. Po tej izjavi je bil soglasno vsprejet predlog šolskega odseka — torej le pogodno, ako vlada ne bo prostorom nasprotovala, ki niso pripravi za edino slovensko šolo v Gorici.

**Rotopanje proti „Soči“ in „Primorcu“.** — V Desklah je ropotal vikarij g. Feltrin. Pod „smrtnim grehom“ je prepovedal čitanje „Soče“ in „Primorca“. Ljudje so g. vikarija takó razumeli, češ: da zadnja toča je prišla le radi tistih, ki berejo „Soča“ in „Primorca“. — In ta gospod se še upa tožiti, ako „Soča“ stvarno zavrača njegove predrznosti!

Iz Slivna na Krasu smo pa prejeli dopis, ki poroča, kakó je ropotal ondi sem-pojalski vikarij g. Rutar. Tudi tu je igral glavno ulogo „smrtni greh“, v katerega pa noče verjeti nijeden naših naročnikov. Zato so „neverci“, kaj? Ker ni nič pomagalo ropotanje v cerkvi, je nadaljeval svoje delo tudi zmagaj nje. Jednemu naročniku je raztrgal list in se sploh hudo spril z njim. — Dopisnik se je po obširni dopis podpisal. Naj nam ne zameri, da ga nisimo pričeli.

Tudi g. Feltrin agituje zunaj cerkve proti „Soči“ in za „Primorski List“. V neki goriski gostilni je bil jako hud, da imajo „Soča“, „Prim. Lista“ pa ne. No, „Soča“ dobi g. Feltrin povsod, „P. L.“ pa redko kje, a še tam, kjer ga imajo, ga — skrivajo, da ga ne osunardi kaka „liberalna“ sapa. — Mi se pa smejemo tem novodobnim Don Kisotom, kar je najlepši odgovor!

**La direttissima,** t. j. zveza furlanske železnice z italijansko, ki drži v Benetke, je dognana reč. Videnska „Patria del Friuli“ poroča, da na laski strani se že pripravljajo, da dogradje železnico do morja. — Ko bo dograjena ta železnica, potem pojde vse promet na Benetke po tej železnici in ne več mimo Gorice.

**Grdi čin.** — Nekdo nam poroča iz mesta: „V neki kavarni na Travniku krožil je iz roke v roko ilustrirani časopis „Über Land und Meer“. Časopis je imel krasno tiskano sliko Njg. Velicanstva na konju v spremlstvu drugih odličnikov. Slika, predstavljajoča našega cesarja, je bila vliku svinčnikom zamazana in tudi z nožicem pokvarjena, da je predstavljal v skupnosti čisto kaj drugega nego cesarjevo podobo. To morejo posvedočiti mnogobrojni obiskovalci kavarne. Druzega razlaganja ni potrebno. Ta grdi čin so obsodili vsi oni, ki so ga videli. Čudno se nam dozdeva le, da je kavarnar pustil sliko krožiti.“ — Tako nam se poroča s zanesljivo strani.

**Dobro zaslužna kazen!** — (Goriško redarstvo, oziroma glavarstvo, obsodilo je dvanaest vrockrvnih mladenčev, ki so prepevali na soškem mostu garibaldinsko pesem in upili „Evviva l'Italia“). (Glej našo vest „Lepa hvaležnost“ v zadnji „Soči“ in uradni pravke v današnji). Vsaki je dobil 14 dni zapora. Mej obojenci je bajte tudi sin prvega slovenskega tiskarja v Gorici!

**Nasprotniki nas učé.** — Po Furlaniji snujejo županske shode, o katerih smo že večkrat govorili. — Enako bi bilo treba na slovenski strani. Slovenski župani in podžupani bi imeli na takih shodih izborna sola; shodi bi koristili ne le zborovalcem, marveč tudi gospodarskim in narodnim interesom slovenskega dela naše dežele. Nekaj se je že govorilo o takih shodih a je vse zopet zaspalo.

**Jako „katoliški!“** — „Slovenec“ je znal povedati, da je dunajski „Delavec“ pohvalil „Soča“ in Andreja Gabrčka. Iz tega sklepa „Slovenec“ seveda groznih reči! — Mi „Delavec“ doslej še nimamo; ne vemo torej, kaj je pisal. — Ali kaj je mogel reči? Nič drugega nego da se „Soča“ lepo poteza za delavce-trpine, v kolikor so njih težnje opravljene. In na tak način bo „Soča“ delovala tudi v prihodnje, brez ozira na hvalo od ene ali grajo od druge strani. Vse drugo besedičenje imenujemo — grdo obkroževanje, proti kateremu se pa ne bomo niti branili, ker je nakana preproznost, da jo vidi vsakdo, kdor hoče videti. Za slepece itak ne pisemo!

**Domate in razne novice.**

**Preč. gosp. dr. Anton Gregorič** se je povrnil iz Kamnika okrepčan v zdravju. Toliko na znanje onim, ki so nas popraščevali, kdaj se vrne.

**Umrl je 18. t. m. v Ročinju** čast. g. Andrej Vuga, tamošnji vikarij v 59. letu. Pogreb je bil večeraj. Blag mu spomin!

**Slovenska šola v ulici Vogel.** — V sinočni seji mestnega sveta je bila na dnevnem redu tudi slovenska šola. Poročevalec dr. Verzeznassi je čital dolgo poročilo pomnoženega šolskega odseka, iz katerega se posnema, da je stvar temeljito „preštudirana“ in na podlagi priporočila deželnega šolskega sveta, naj se vmešči slovenska šola v ulico Vogel — v dosedanje italijansko šolo — je odsek predlagal, da se temu zadovolji ter slovenska šola premesti. Ker pa je v ulici Vogel soba samo za tri razrede — za slovensko pa so potrebne štirje — odsek predlaga, naj šolski in finančni odsek stvar preudarita in predloži svoje strokovne mnenje mestnemu svetu v potrdjenje. — Svetovalec Lenassi predlaga k temu še dodatek, da se enkrat stori konec

**Val v Dornbergu.** — Kakor smo že naznanili v „Soči“ in „Primorcu“, priredi v nedeljo 23. t. m. ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dornbergu svojo veselico, katere čisti dobiček je namenjen „Slovenim“ zavodom v Gorici. Program prinasamo med društvenimi vestmi. Predpopoludne ob 9. uri bo blagoslovljena cerkvena zastava. Popoludne bo pa veselica. Igre ne bo, ker je ni dovolilo glavarstvo. Priporočamo goriskim Slovincem, da se udeležijo veselice v pitem številu in sicer tem več, ker je namenjen čisti dohodek prepotrebni „Slovenim“ zavodom. Kdor se ne more udeležiti veselice, naj pa dopolnje svoj darček!

**Lepa hvaležnost.** — Z ozirom na našo vest pod tem naslovom v zadnji „Soči“, smo sprejeli ta le uradni dopis: Št. 12264. — Gospodu Andreju Gabrček urednik časnika „Soča“ v Gorici.

Z ozirom na naznanilo uloženo v Vasim časniku 14. t. m. št. 33 pod naslovom „Lepa hvaležnost“ vabim Vas z ozirom na določbe §. 19. tisk. Z., da v prihodnji številki Vasiga časnika vpišete sledečo pravico:

Ni pravo, da so bili dne 6. t. m. zvečer nekateri častniki lukajnskega c. k. 47. pešpolka od nekaterih poboljavnih nazvanj s sramotljivo besedo „Lausbuben“. Iz dotične lukajnske kazenske obravnave je razvidno, da tu ne gre za častnike, ampak, za 2. podčastnika.

C. k. okrajno glavarstvo v Gorici dne 19. avgusta 1896. c. k. dvorni svet.

**Bosizio.**

**Kolesarsko društvo „Gorica“** je priredilo v nedeljo zjutraj dirko iz Mirna v Devin; sodelovali so tudi bratje kolesarji „Trzaskoga Sokola“. — Udeležilo se je 25 kolesarjev. — Cesta je vsled dežja precej razrita in močno posuta; tudi je pihala nasprotna sapa. — Pot je 18. km. dolga. Štirje zmagovalci so: Nazarij Grižon, član trzaskoga kluba, ki je rabil 38:15 s. in je dobil prvo darilo; Josip G. Krajnc, član obeh društev, 41:15 in je dobil drugo darilo (on je tudi padel pri cestnem popretnem jarku in se precej hudo poškodoval; naravnal si je kolo in dirjal naprej); Ernest Sirca, član „Gorice“, 41:15, in je dobil tretje darilo; častno odlikovanje je dobil Avguštin Paskulin iz St. Petra, član „Gorice“, ki je rabil 45:15.

Dve narodni zastavi na Plesovi gostilni sta pričali, da je danes tu zbrana narodna družba. — Vsi kolesarji so naredili se majhen izlet do kupašnice v Sestjenu. — Opoldne je bil banket pri g. Plesu, ki je zares izborno postregel v vsakem pogledu. Takega obeta in po taki ceni bi zaman iskali še kje drugod.

Med petjem in govori je hitro tekel čas; govorili so gg. Grebene iz Trsta, Gabrček iz Gorice in dež. posl. Gorup z Opčin. Okoli 5. ure smo se razšli na dve strani, a oboje je vrela nevihta sredi pola. Goriciani so nekateri šli čez Jamlje, nekateri pa do Tržica in Bonk ter od tam z železnico v Gorico. — Prvi sestanek je dal najlepši nad, da bodo sledili še drugi. Dal Bog!

**Dobrodelno avstrijsko ljudsko društvo.** — Mi smo sporočili lansko leto, da je sprožil lepo misel dalmatinski poslanec Bianchini o ustanovitvi avstrijskega mednarodnega društva, ki bi zbiralo doneske za slučajno potrebno podporo pri raznih elementarnih nesrečah. V tem zmislu je predlagal, naj bi se v promet stavile raznocene dopisnice in prodajale po vseh poštinih uradih kos po 5, 10, 20, 50 kr. ter po 1 in več gld. Take dopisnice bi bile poštne proste in imele polno veljavo in za nje vplačan znesek bi poštini uradi izplačali društvu samemu. Kdor bi hotel kaj darovati v kak blagi namen, bi kupil dopisnico one vrednosti, kolikor bi hotel darovati ter napisal v svojo svrhu podari ta znesek, jo podpiše in odda na pošto. V tem zmislu se je ustanovil na Dunaju pripravljalni odbor pod naslovom: „Vorbereitendes Comité des österr. Völker-Vereines“ (Sedež ima: Wien, VIII., Floriangasse 5), kateri ima nalogo pripraviti potrebno za ustanovo takega društva. V tem odboru sta tudi naša državna poslanca dr. Gregorič in Alfred grof Coronini. Svoj pristop je oglasilo kot član-ustanovnik že veliko zasebnikov, drugih društev in županstev. Z Goriskega je pristopilo doslej edino županstvo v Bovecu, kar nam je naznanil pripravljalni odbor sam. Ker je po sredi res plemeniti namen in ker se hoče prevesti organizacija društva po vseh avstrijskih deželah, priporočamo našim rodoljubom in županstvom, da oglasijo tudi oni svoj pristop gornjemu pripravljalnemu odboru.

**„Materino Delo“** stane odslej 70 kr. in ne več 50 kr., na kar se posebe in zopet opozarjamo gg. čitatelje. — Obseg knjige je: Škofovska priznanja. — Predgovor k 3. izdaji. — Spomin materi. — I. poglavje: 1. Imenitost sloveca in njegove vjeze sploh; 2. Materin upliv na deca; 3. Materina ljubezen do otrok. — II. poglavje: 1. Materino delo za Boga; 2. Sveta družina zdel vzgoje; 3. Lastnosti mladine; a) Bodi pobožna, b) ubogljiva, c) odkritosrčna, d) sramotljiva, e) delavna. — III. poglavje: 1. Materino delo za domovino; 2. Ženska domovinska ljubezen; 3. Žene se sploh odlikujejo v domoljubu; 4. Rodoljubne Slovanke; 5. Narodnoljubna dobra matere; 6. Odpuščaji so zaničljivi. — IV. poglavje: Pravila za narodno vzgojo: 1. Mati bodi sama rodoljubka; 2. Domoljubje oslanja se na vero; 3. Pank treba zgodaj začeti; 4. Mati uči ljubezen do narodnega jezika; 5. Uči spoznavati domovino; 6. Uporablja jepe ležude; 7. Kako je treba pripravovati; 8. Uporablja narodne običaje; 9. Uporablja jepe narodne pesmi; 10. Uporablja narodne spomenke. — Sklep. — Narodna imena.

**Nesreče.** — Ko so plavili drva po Soci, je izginil 3. t. m. v besnečih valovih 17-letni Peter Kolačič. Sele 11. t. m. so ga našli in izvezli iz vode pri Barki na podgorski strani pokopali so ga v Podgori.

19-letni Jožef Juren iz Vojsice na Krasu je prišel v Reutah pod voz, ki se je prekucnil; mladenič je bil hudo poškodovan na glavi; nezvestnega so pripeljali v gorisko bolnišnico.

**Val v Dornbergu.** — Kakor smo že naznanili v „Soči“ in „Primorcu“, priredi v nedeljo 23. t. m. ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dornbergu svojo veselico, katere čisti dobiček je namenjen „Slovenim“ zavodom v Gorici. Program prinasamo med društvenimi vestmi. Predpopoludne ob 9. uri bo blagoslovljena cerkvena zastava. Popoludne bo pa veselica. Igre ne bo, ker je ni dovolilo glavarstvo. Priporočamo goriskim Slovincem, da se udeležijo veselice v pitem številu in sicer tem več, ker je namenjen čisti dohodek prepotrebni „Slovenim“ zavodom. Kdor se ne more udeležiti veselice, naj pa dopolnje svoj darček!

**Lepa hvaležnost.** — Z ozirom na našo vest pod tem naslovom v zadnji „Soči“, smo sprejeli ta le uradni dopis: Št. 12264. — Gospodu Andreju Gabrček urednik časnika „Soča“ v Gorici.

Z ozirom na naznanilo uloženo v Vasim časniku 14. t. m. št. 33 pod naslovom „Lepa hvaležnost“ vabim Vas z ozirom na določbe §. 19. tisk. Z., da v prihodnji številki Vasiga časnika vpišete sledečo pravico:

Ni pravo, da so bili dne 6. t. m. zvečer nekateri častniki lukajnskega c. k. 47. pešpolka od nekaterih poboljavnih nazvanj s sramotljivo besedo „Lausbuben“. Iz dotične lukajnske kazenske obravnave je razvidno, da tu ne gre za častnike, ampak, za 2. podčastnika.

C. k. okrajno glavarstvo v Gorici dne 19. avgusta 1896. c. k. dvorni svet.

**Bosizio.**

**Kolesarsko društvo „Gorica“** je priredilo v nedeljo zjutraj dirko iz Mirna v Devin; sodelovali so tudi bratje kolesarji „Trzaskoga Sokola“. — Udeležilo se je 25 kolesarjev. — Cesta je vsled dežja precej razrita in močno posuta; tudi je pihala nasprotna sapa. — Pot je 18. km. dolga. Štirje zmagovalci so: Nazarij Grižon, član trzaskoga kluba, ki je rabil 38:15 s. in je dobil prvo darilo; Josip G. Krajnc, član obeh društev, 41:15 in je dobil drugo darilo (on je tudi padel pri cestnem popretnem jarku in se precej hudo poškodoval; naravnal si je kolo in dirjal naprej); Ernest Sirca, član „Gorice“, 41:15, in je dobil tretje darilo; častno odlikovanje je dobil Avguštin Paskulin iz St. Petra, član „Gorice“, ki je rabil 45:15.

Dve narodni zastavi na Plesovi gostilni sta pričali, da je danes tu zbrana narodna družba. — Vsi kolesarji so naredili se majhen izlet do kupašnice v Sestjenu. — Opoldne je bil banket pri g. Plesu, ki je zares izborno postregel v vsakem pogledu. Takega obeta in po taki ceni bi zaman iskali še kje drugod.

Med petjem in govori je hitro tekel čas; govorili so gg. Grebene iz Trsta, Gabrček iz Gorice in dež. posl. Gorup z Opčin. Okoli 5. ure smo se razšli na dve strani, a oboje je vrela nevihta sredi pola. Goriciani so nekateri šli čez Jamlje, nekateri pa do Tržica in Bonk ter od tam z železnico v Gorico. — Prvi sestanek je dal najlepši nad, da bodo sledili še drugi. Dal Bog!

**Dobrodelno avstrijsko ljudsko društvo.** — Mi smo sporočili lansko leto, da je sprožil lepo misel dalmatinski poslanec Bianchini o ustanovitvi avstrijskega mednarodnega društva, ki bi zbiralo doneske za slučajno potrebno podporo pri raznih elementarnih nesrečah. V tem zmislu je predlagal, naj bi se v promet stavile raznocene dopisnice in prodajale po vseh poštinih uradih kos po 5, 10, 20, 50 kr. ter po 1 in več gld. Take dopisnice bi bile poštne proste in imele polno veljavo in za nje vplačan znesek bi poštini uradi izplačali društvu samemu. Kdor bi hotel kaj darovati v kak blagi namen, bi kupil dopisnico one vrednosti, kolikor bi hotel darovati ter napisal v svojo svrhu podari ta znesek, jo podpiše in odda na pošto. V tem zmislu se je ustanovil na Dunaju pripravljalni odbor pod naslovom: „Vorbereitendes Comité des österr. Völker-Vereines“ (Sedež ima: Wien, VIII., Floriangasse 5), kateri ima nalogo pripraviti potrebno za ustanovo takega društva. V tem odboru sta tudi naša državna poslanca dr. Gregorič in Alfred grof Coronini. Svoj pristop je oglasilo kot član-ustanovnik že veliko zasebnikov, drugih društev in županstev. Z Goriskega je pristopilo doslej edino županstvo v Bovecu, kar nam je naznanil pripravljalni odbor sam. Ker je po sredi res plemeniti namen in ker se hoče prevesti organizacija društva po vseh avstrijskih deželah, priporočamo našim rodoljubom in županstvom, da oglasijo tudi oni svoj pristop gornjemu pripravljalnemu odboru.

**„Materino Delo“** stane odslej 70 kr. in ne več 50 kr., na kar se posebe in zopet opozarjamo gg. čitatelje. — Obseg knjige je: Škofovska priznanja. — Predgovor k 3. izdaji. — Spomin materi. — I. poglavje: 1. Imenitost sloveca in njegove vjeze sploh; 2. Materin upliv na deca; 3. Materina ljubezen do otrok. — II. poglavje: 1. Materino delo za Boga; 2. Sveta družina zdel vzgoje; 3. Lastnosti mladine; a) Bodi pobožna, b) ubogljiva, c) odkritosrčna, d) sramotljiva, e) delavna. — III. poglavje: 1. Materino delo za domovino; 2. Ženska domovinska ljubezen; 3. Žene se sploh odlikujejo v domoljubu; 4. Rodoljubne Slovanke; 5. Narodnoljubna dobra matere; 6. Odpuščaji so zaničljivi. — IV. poglavje: Pravila za narodno vzgojo: 1. Mati bodi sama rodoljubka; 2. Domoljubje oslanja se na vero; 3. Pank treba zgodaj začeti; 4. Mati uči ljubezen do narodnega jezika; 5. Uči spoznavati domovino; 6. Uporablja jepe ležude; 7. Kako je treba pripravovati; 8. Uporablja narodne običaje; 9. Uporablja jepe narodne pesmi; 10. Uporablja narodne spomenke. — Sklep. — Narodna imena.

**Nesreče.** — Ko so plavili drva po Soci, je izginil 3. t. m. v besnečih valovih 17-letni Peter Kolačič. Sele 11. t. m. so ga našli in izvezli iz vode pri Barki na podgorski strani pokopali so ga v Podgori.

19-letni Jožef Juren iz Vojsice na Krasu je prišel v Reutah pod voz, ki se je prekucnil; mladenič je bil hudo poškodovan na glavi; nezvestnega so pripeljali v gorisko bolnišnico.

**„Buoni d'innati“.** — (Dobri Devincanji) imenujejo lahonski listi one ljudi, za katere ustanavlja „Lega“ laško slovo v Devinu. — Ali resnica je, da vsi pravi Devinci so Slovenci? Lahji so le priseljeni čotoli in delavci bodisi v tovarni sardin ali v nabrežinskih kamnolomih. Se te dni je dosla tjejak neka nova laška delavska rodina s 6 otroci. — Ali za te Lahe naj le vzdržujejo laške šole, kolikor hočejo, toda vi slovenski Devinci izogibajte se jih, kakor kuge.

Od smrti r. Volariča je poudelval tamkaj upr. učitelj Schlander. Zdi se, da ta gospod se je hotel prikupiti „Legovcem“, in to se mu je posrečilo. Kako? — To si pa lahko mislimo! Praviijo tudi, da je on dopisoval v laške liste iz Devina. In ta mož je bil — slovenski učitelj v trzaski okolici!

**Popravek.** — Pri računu šolskega odbora, katerega smo priobčili v zadnji številki, je bil izpuščen podpis odbornika g. Franca Mozetiča, kar se tem popravljam.

**Nacionalno ženske podružnice družbe sv. C. in M. v Dornbergu** nas prosi objaviti, da ono ni poslalo nikakega vabila na oni naslov, kako je to pisala trzaska „Edinost“, torej da ne prevzema radi tega nikake odgovornosti.

**Iz Mirna** nam poročajo: Tudi tukaj smo slovensko praznovali rojstni dan cesarjev. Zjutraj ob 8. uri je bila slovenska sveta maša, katere se je udeležilo skupno starešinstvo z uradniki. Popoludne je bila izredna seja starešinstva, pri kateri je gosp. župan razlagal namen shoda in pozval navzoče, da so vsilknili cesarju trikratni „živio“. Popoludne ob 5. uri je bil banket v gostilnici pri gosp. M. Faganelli-ju. Izenadeni so bili navzoči, ko je vstopila nepričakovano v dvorano gospodična Karla Faganelli v spremlju g. Ernesta Feltiča, ki sta s tamburicama zabavala udeležence. Pri napitnicah je nabrala gospodična Faganelli 15 gld. 5 kr., kateri znesek se razdeli: polovico „Slogi“, polovico Alojzijevecu. V prijateljskem krogu je zabava končala po 9. uri zvečer. Hvala cenjeni nabiralki in vrtilim darovalcem!

**S Svete Gore** nam poročajo: Kakor je bilo naznanjeno v „Soči“, pevsko društvo „Slava“ iz Sv. M. P. Sp. pri Trstu

da se borimo le „za načela“. Goriski gospodje  
sodijo drugače: oni so lahkega srca in mirne  
vesti postavili na mesto „načela“, svoje-  
dobno osebo Gregorčičovo, pozneje Asker-  
čev in sedaj — Gabrščekovo. Nizko so  
zlezli rasi!

Le jedno dejstvo hočemo pribiti tu, da  
se uverijo naši čitatelji, kako malo iskrenosti  
in zaresnosti je vsem tem boju „za načela“,  
recte: za osebe.

Isti Simon Gregorčič, kojega so du-  
ševno malone ubili s svojim preganjanjem,  
isti duhov in pesnik Gregorčič, kojega so  
— pretvarjaje in zavijaje velike angelijske  
tvore velikega duha njegovega, in pomočjo  
dobro proračunane sofistike, podtikaje istim  
izmišljene namene — proglasili malone ate-  
istom, isti pesnik Gregorčič, kojemu je grdo  
kleketanje ogrenilo življenje in mu je zagre-  
nilo vse bitstvo in mu slednje izbililo listo  
navdušenosti in idealnozero iz roke, ta isti  
Simon Gregorčič je danes zopet na častnem  
mestu kakor „naš Simon Gregorčič“,  
„naš pesnik, prvak!“ Zakaj ta meta-  
morfoza? No, zato, ker imajo gospodje sedaj  
slobojno perog Gregorčičovo naj bi zložilo  
sedaj se Askerčevu perog! Na deski goriskih  
načel in nazorov se giblje vse tako kakor  
na zahovni deski: kar je stalo ravnokor v  
ozadju, mora se primakniti po potrebi v  
osrednje, kar je bilo spredaj, mora se umak-  
niti v ozadje: včeraj je bil Gregorčič v kotu  
med proskribiranimi, danes je na častnem  
mestu „našega pesnika — prvaka“, a na njegovo  
nečastno mesto je moral stopiti pesnik-  
„socialist“ Askerčev, in za nekoliko stopinj nižje  
vidimo gibno osebo Gabrščekovo.

To premikanje oseb se zove po go-  
riskem slovarju — „boj za načela“.

Ta boj proti osebi Gabrščekovi bi nas  
ne bral ni malo, da je niso gospodje po-  
stavili pred ljudstvo kakor tip „prikritega  
liberalizma“. To je zopet tista taktika, pred  
koje strupom ni varna nobena — oseba!  
Take taktike je izumel le — boj za osebe.  
Kdor ni gospodom po godu, ta je „prikrit  
liberal“. In dotičnik naj se brani, če se  
more! Ali se ne more, ker nima pred seboj  
necesar konkretne, in kako komodno je to  
za goriske gospode! Saj dotičnik je „prikrit  
liberal“, ki skrbno skriva svoje zlobne čine.  
Krivično bi bilo torej, ako bi hoteli zahte-  
vati od goriskih gospodov, da morajo na-  
vesti vse grobohe takega prikritega „liberalizma“!  
Res komodno je to: kakor gospodje ne mo-  
rejo nicesar dokazati proti temu ali onemu,  
pa si pomagajo s pavšalnimi obdolženjem:  
ta je prikrit liberal! — Taka taktika se  
zove v Gorici — boj za načela!

V zmisliti te taktike je poslal Simon  
Gregorčič zopet „pesnik-prvak“. Ubogi Si-  
mon! Kaj si je vendar mislil, ko je zavrnil ta  
pojav sloveske neiskrenosti? Res tesko je  
reči: da-li se je spustil v homeričen smeh,  
ali pa mu je zarosilo oko v bridki boli in v  
spominu na vse ono, kar so mu žalega in  
krivičnega storili oni, ki ga danes nazivljajo  
pesnika-prvaka!

**Iz vipavške doline** opisuje nekdo v  
„Edinosti“ vsejše ual tem, da dobi ta do-  
lina toliko želene železnice, ki bo velike ko-  
risti poljedelcem, katere danes izkoriščajo  
prekupi. Priporočila ustanovo „kmetijske za-  
druge“ ter naglašala preobrat v obrtniki, ka-  
terto zopet oživi železnica. Dalje meni, da bi  
se morali domačini organizirati tudi v tem  
pogledu z združenimi močmi. Potem, ko je  
naglasil, da prebiva v vipavski dolini pridno,  
delavno, se precej omikano in kolikor toliko  
zavedno slovensko ljudstvo — piše proti  
koncu: Rekli smo, da je naša dolina na glasu  
kakor narodno-zavedna; želimo pa tudi, da  
bi napredovala tudi v tem pogledu in sicer  
da bi krepko napredovala v bližnji bodo-  
nosti, da bi se tučji, prihajajoči k nam in  
naselivši se v nas, prepričali, da nimajo pri  
nas vsaj v narodnem pogledu ineti kaj opravka.  
Slovenska zemlja se raznaraduje od severa  
in od zahoda. Vipavci, pokazimo, da pri nas  
ni mogoče tako početje!

Posamezniki stori kar more, a vsemu  
ni kos. Treba je zopet narodnih društev.

V vipavski dolini deluje že sedaj neko-  
liko narodnih društev — a zelo malo. Slišijo  
se glasovi iz nekaterih krajev, da se snujejo  
nova bralna društva. Da, v vsakem večjem  
kraji bi moralo se osnovati tako društvo. Kar  
se je zanejmarjelo doslej, nadomestiti se mora  
v kratkem času. Na delo!

Poleg bralnih društev je zelo potrebno  
delavsko društvo v Ajdovščini, kateremu bi  
pristopali tudi delavci iz bližnjih krajev. Dru-  
god se delavci krepko gibljejo, a pri nas  
tega ni. Kar zdaj se ni, to pride gotovo z  
železnico. Od katere strani pa pride vzpod-  
buj? Ako ne bode kaj prav, bomo le sami  
krivi, ker se ne zganemo, dočler je še časa  
za to. Socialistični duh se razširi tudi med  
naše delavce se železnico; skrbeti pa se mora  
od naše narodne strani, da nam ne bode v  
pogubo. Primerno delavsko društvo, usta-  
novljeno na pravi podlagi, katero bi mu po-  
stavili narodni ustanovitelji, vzdržalo bi de-  
lavce naše na narodni podlagi, a zadostovalo  
bi tudi v napredni smeri delavskega vpra-  
šanja. Kličemo torej zopet: na delo, dokler  
je čas!

Da bode narodna, društvena organiza-  
cija popolna, treba je še društva, ki bi bilo  
takt vsem ostalim društvom, katere bi oživ-  
ljalo — namreč sokolskega društva. Sokolstvo  
na Goriskem je še-le v povojih, kajti imamo  
le goriskega in prvaskega. V času narodnega  
vzbujenja se je bil ustanovil „Sokol“ v trgu  
Vipavi, a je zaspal; pozneje se je ustanovljal  
v Ajdovščini, a ni se vzdignil iz snežnosti; le-  
tos so se zopet tučji glasovi o sokolstvu, a  
— ne vemo, ako bode kaj. Skušnje naj nas  
učé, da sokolstva ni tako lahko vzbuditi in  
vzdržati, kakor bi se mislilo. Temu morajo  
stopiti na čelo inteligentni voditelji, delavni  
narodnjaki; misliti se mora na društveno

obleko in kar je glavna stvar — na telo-  
vado. V ta namen pa je treba telovadnic  
in telovadnega orodja ter učitelje telovadbe.  
To pa stane lepega denarja, katerega ne  
zmore posamezen kraj. Sokolstvo na Vipav-  
skem bi se osnovalo le združenimi močmi;  
za vsa dolina naj bi se osnovalo eno dru-  
stvo, ki bi imelo več podružnic. Na čelo bi  
moral stopiti goriski „Sokol“ s prvaškim; od  
tam naj bi se pričelo delovati. Vsi skupaj bi  
lahko povzdignili sokolstvo na visoko stopinjo.

To so naše misli ob času, ko se nam  
bliža železnica. Izročamo jih v premišljevanje  
in uvaževanje.

**Naznanilo.** — Vpisovanje gojenk v c.  
kr. izobraževališče za učiteljice in s tem zdru-  
ženo deško vadnico za solsko leto 1896-97.  
se prične 15. septembra. a) Tega dne pridejo  
za očetom ali materjo ali pa namestnikom od  
9-12. ure vse one učence, ki so že od sedaj  
hodile v kateri razred te vadnice, se oglasijo  
pri ravnateljstvu in izročé zadnje šolsko spriče-  
valno. Vsaka učenka, ki se tega dne ne  
oglasí, smatra se, da je izstopila iz te šole;  
b) Učenke za 1. razred vadnice se bode vpi-  
sovale tudi 15. septembra od 9-12. ure do-  
polodne. Te pridejo tudi s starši, se oglasijo  
pri ravnatelju, in prinesejo seboj krstni ali  
rojstni list in spričevalo cepljenja koz. V  
druge razrede, to je v II., III., IV. ali V. se  
letos nove učenke ne vpisujejo; c) Tiste  
gojenke, ki so že lani hodile v kateri tečaj  
tega izobraževališča, se oglasijo pri ravnatelju  
16. septembra od 9-12. ure in izročé svoje  
zadnje šolsko spričevalo; one, ki se tega dne  
ne oglasijo, se smatrajo, da so zapustile ta  
zavod; d) Gojenke, ki želé biti sprejete na  
novo v I. ali kakšer višji tečaj izobraževališča,  
se vpisujejo 16. septembra od 3-5. popoldne;  
seboj prinesejo: krstni ali rojstni list, zadnje  
šolsko spričevalo in spričevalo uradnega zdrav-  
nika, da je popolnoma zdrava. Ponavljane  
preskušnje začne se 17., sprejemne preskušnje  
18. septembra ob 8. uri. Redno poduce-  
vanje na vadnici začne 18. septembra ob 8.  
uri zjutraj, na izobraževališču pa precej, ko  
konecjo sprejemne preskušnje; e) Vpisovanje  
v deško vadnico se prične dosedanjih učen-  
cev in onih za 1. razred obeh oddelkov 15.,  
16. 17. septembra od 9. do 12. ure zjutraj.  
Vpisovanje in sprejem tistih učencev, ki pre-  
stopijo z družil šol, bode 18. septembra od  
8. do 12. popoldne. Vsi učenci pridejo z  
očetom ali materjo ali pa namestnikom; oni,  
ki ustopijo vnovič, prinesejo naj seboj krstni  
ali rojstni list in spričevalo cepljenja koz.

**Nova preceitev zemljišč.** — C. kr.  
kmetijsko društvo je razposlalo po deželi ta-  
le opomin:

Ker je deželna komisija za revizijo zem-  
ljarinskega katastra v zmislu § 41. zakona z  
dne 24. maja 1869. (stv. 88. drž. zakonika)  
ustanovljena po namenu zakona z dne 1. ja-  
nuarja 1895. (stv. 3. drž. zak.) že začela  
svoje delovanje in je ho morala v šestih me-  
secih dovršiti, spoznava c. kr. kmetijsko dru-  
stvo v svoji skrbí za kmetijske koristi deže-  
lanov kot primerno, opozoriti obdolence na  
slednja določila zakona z dne 12. julija 1896.  
(stv. 121. drž. zak.) o pregledovanji zemlja-  
rinskega katastra:

Po § 1. je namen revizije:

1. da se popisajo in vzamejo v posev  
vse stalne spremembe, ki so se dogodile v  
obdelovanji zemljišč;

2. da se poravnajo očitne neraznorn-  
osti med tarifami čistelega prinosu za posa-  
mezne razvrstbene okraje in pa za posamezne  
kulture načine v mejah istih okrajev;

3. da se popravijo pomote in debele  
napake glede izvršenja obdelane zemlje v  
dobrotne razrede in pa da se vzame v posev,  
kar se je stalno na boljše ali na slabše  
spremenilo na zemljiščih, in sicer

a) glede posameznih parcel ali  
b) glede celih krajev ali pa večjih zem-  
ljišnih obsegov imajočih enakovrstna tla.

Naslednji paragrafi določajo, da bo de-  
želna komisija uradno izvrševala vsa ona  
dela, ki so omenjena v točkah 2 in 3 na-  
vedenega 1. paragrafa; oziroma se jej bo na  
dotične priitžbe, ki jih vstegejo podati de-  
želni odbor, občinski zastopi, kmetijske skup-  
ščine itd.

Kar zadeva v 1. točki omenjene spre-  
membe obdelovanja, je svetovati, da jih last-  
niki dotičnih zemljišč oglašijo uže zdaj, ko  
jim je to na voljo dano, dočim jih od no-  
vega leta 1897. naprej bodo morali ogla-  
šati v ogib nevarnih posledic.

Kmetijsko društvo spoznava torej za  
dobro, da pozivlja kolikor občinske zastope,  
toliko posamezne posestnike in deželi, naj v  
svojo in v korist svojih ljudi čim prej predlo-  
žijo zgorej omenjene priitžbe in oglašje in to  
tudi v namen, da olajšajo težavno nalogo  
deželni komisiji za revizijo zemljarinskega  
katastra.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici  
dne 7. avgusta 1896.  
Predsednik  
Coronini.

Dostavljamo, da naša tiskarna je na-  
tisnila že v začetku leta obrazec za priitžbe.  
Slavna županstva opozarjamo, naj si ga na-  
roče; stane le 2 gld. 100 kosov.

**Razpisani štendijli.** — Na dunajski  
visoki šoli za obdelovanje zemlje razpisani  
so za solsko leto 1896/1897. štiri državni št-  
pendiji po 200 gld. na leto. Dva štendija  
sta za poljedelce, dva pa za gozdarske oddel-  
ke. — Prošnje do 25. septembra t. l. nau-  
nemu ministerstvu poim rektorata omenjene  
šole.

**Poročilo o moki.** — Obilna ploha je  
uzročila prošlega tedna veliko škodo na polju.  
Dela so morala biti ustavljeni in radi tega  
so bili slabi pšenitni dovozi. Reke so rastle.  
Na mednarodnem trgu je bil položaj trom.  
V tuzemstvu so uplavalne stalne cene, na  
prodajalce in porošnike, da so si boljše oskr-  
bele zaloge. Mlino so povišali cene za 10—20,  
oziroma za 40 kr. V zalogi je največ moke  
št. 0, 1, 2, pri nekaterih mlinskih tudi št. 7.  
Srednje kakovosti je primanjkovalo skoraj  
v vseh mlinskih. V dobroopuščenih krogih tré,  
da je pričakovati pri pšenici daljno povi-  
šanje, kajti prodajalci in potrošniki niso po-

sežno dobro oskrbljeni z zalogo. Pšenica  
se je prodajala nova 15, stara 20 kr. draže.  
Letošnja se je prodajala po gld. 6-86—6-79;  
stara po gld. 6-75. Cena ogerske moke je  
bila iz Budimpešte:

|     |       |       |       |       |      |      |      |      |      |
|-----|-------|-------|-------|-------|------|------|------|------|------|
| sl. | 0     | 1     | 2     | 3     | 4    | 5    | 6    | 7    | 8    |
| st. | 10-80 | 10-40 | 10-—  | 9-50  | 9-—  | 8-60 | 8-—  | 6-—  | 4-10 |
| st. | 11-20 | 18-80 | 10-40 | 10-10 | 9-40 | 9-—  | 8-60 | 6-80 | 6-—  |

**Zahvala.** — Nepoznani gospici Josi-  
pini Ros, v Gorici, koja je poslala krasne  
oltarne cvetlice in vence za tron Božjepolne  
cerkve Marije pomagaj na Zaplazi na Do-  
lenjskem, se podpisani v imenu Matere Božje  
srčno zahvaljuje za prelepi dar! — Bog in  
Marija naj jej plati!  
V—v.  
cerkvenec.

**Društvene vesti.**

**Čitalnica v Kobariu** vabi k društveni  
veselici s plesom v nedeljo dne 23. avgusta  
1896. v Zganovih prostorih. — Vspored:  
1. Laharnar: „Kmetško dekle“, mešan zbor.  
— 2. Deklamacija. — 3. Volarie: „Ljubav“,  
mešan zbor. — 4. Govor. — 5. Volarie: „Go-  
spodov dan“, mešan zbor. — 6. Igra: „Gluh  
mora biti“. 7. Laharnar: „Ženin kos“, me-  
šan zbor. — 8. Ples. — Začetek veselice  
točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: k veselici  
20 kr. — k plesu 70 kr. Sedež 10 kr.

**Zenska podružnica družbe sv. C.**  
**in M. v Dornbergu**, vabi k veselici, ka-  
tera bo v nedeljo dne 23. avgusta 1896. v  
Dornbergu na dvorišču župana Sinigoja. Ob  
9. uri zjutraj bo blagoslovljenje cerkvene  
zastave s slovesno sv. mašo. — Popoldne ve-  
selica na prostem s tem-le vsporedom: 1.  
Govor. — 2. V. G. Brož: „Napried“, tam-  
buranje. — 3. Petje. — 4. M. pl. Farkaš:  
„Lepa naša domovina“, tamburanje. —  
5. Petje. — 6. Deklamacija. — 7. E.  
Weidholz: „Večer na višavi“, za 2 citri  
in gosli. — 8. Dr. Ipavec-Bartel: „Mrak“,  
tamburanje. — 9. Petje. — 10. M. pl. Far-  
kaš: „Srečan imendan“, tamburanje. —  
11. Srečkanje. — 12. Prosta zabava. Za-  
četek veselice ob 5. uri popoldne. Vstopnina  
20 kr., sedež 10 kr. K obilni udeležbi ljudno  
vabi odbor. Ml. Ker je čisti dohodek na-  
menjen „Sloginim“ zavodom, se radodarnosti  
ne stavijo meje.

**Ostala Slovenija.**

**Trst.** — Občni zbor političnega  
društva „Edinost“ bode v nedeljo dne  
30. avgusta. — V Trstu so demonstrirali  
proti vojaški godbi, ko je sviral Radetki-  
jevo korčeno. — Zaslišali so celo vrsto  
gospodskih tatov, ki so kradli dlje  
časa razno blago iz pristanišča. Pomočniki  
in pisarji raznih gospodarjev so dogovorno  
mei seboj kradli svojimi gospodarjem kavo,  
zveplo itd., dokler niso prišli redarstvu v  
pist. Sedaj so na hladu. — V Trstu je  
bilo v soboto natevanje v plavanju v kopa-  
lišču Fontana. Udeležilo se ga je več doma-  
činov, nek Dunajčan in eden Madjar. Vi-  
teski Madjar se je zdržal natecanja trikrat  
na pol poti. Prišel je nalašé iz Budimpešte  
k udeležbi, a je takó sramotno končal, da  
ni naredil nikake časti svojemu viteškemu  
plemenu. Stiril bi bil bolje, da je ostal  
doma! — Po številjenju doli v Trstu 46.000  
oseb volilno pravico v peti kuriji. — Nagle  
smrti je umrl na ulici 55-letni dinar Josip  
Sulič z Goriskega. — Vrlo „Slovensko  
pevsko društvo“ je priredilo izlet v Li-  
pico, kjer je polu na dan Velikega Smarna  
v proslavo Matere Božje. Zvečer ob 7. uri  
je bila ginja pobožna slavnost v dolinici  
Matere božje lourske, pri kateri je pel po-  
božne pesmi mešani zbor tega društva. —  
Predvečer cesarjevega rojstva je redarstvo  
zaprló dve osebi, ki sta bili baje nevarni  
radi javnega miru. Pri dveh je bila preiskava  
na domu.

**Istra.** — Puljski „Giovine pensiero“  
je priobčil v zadnji številki strupeni članek  
pod naslovom „Prepariamoci!“ V tem  
članku je izliv črne duše proti voditeljem  
istorskih Slovanov, katere psuje na naj-  
prostejši način kot kake brezumnajče in  
osebe najnižje vrste. Radetca srama in jeze  
nas je prišla, citaje ta članek, v katerem  
mrgoli polno izrazov tisoletne italijanske  
prosvete, namenjenih našim voditeljem v  
Istri. V članku govori o pripravah za pri-  
hodnje državnozbornske volitve in poudarja  
potrebo, da se Lahji organizujejo v odbore  
ter da prično agitacijo na vsej trti proti  
našim kandidatom. Naglašá, da morajo  
zmagati ne samo v peti skupini, nego  
tudi odvzeti mandat v skupini kmeških občin  
Koper-Poreč-Pulj, kateri ima sedaj dr. M.  
Laginja. Italijani morajo poslati na Du-  
naj štiri poslance, ki bodo kazali svetu, da  
so oni gospodarji v Istri. Ves članek je pisan  
v takem smislu, iz katerega se da sklepati,  
da uporabijo Italijani skrajna sredstva v do-  
sega svojega smotra. — Našim rodoljubom  
v Istri priporočamo, da se tudi oni pripravijo  
na hud boj, kateri jim bo biti z razkačenim  
in predzrimim nasprotnikom. — V Lupoglavi  
(pazinski polit. okraj) je umrl opatijski kaplan  
Rajko Revelante. N. p. v m.! — Zbo-  
rovanje „Zaveze učiteljskih društev“ se je  
vršilo v Opatiji 19. in 20. t. m. (Glej dopis  
iz Opatije.)

**Kranjska.** — Dravnozbornska volitev  
na mesto pok. Kluna je razpisana za 29.  
dan septembra. — Kranjska stavbinska  
družba je dobila dovoljenje za pripravljalna  
dela za ljubljanski travvaj, katerega bodo  
vozili konji, gonil per ali elektrika. — V  
Radovljici otvorijo slovesno 30. t. m. dom  
gasilnega društva. — V Idriji je umrl ta-  
mošnji učitelj Anton Levstek. Bil je moč zna-  
čajan, radi tega je trpel. N. p. v m.! —  
Dela v „Narodnem domu“ v Ljubljani  
se bližajo koncu, kajti izvršujejo se zadnja  
plesarska in slikarska dela na stopnišču. V  
kratkem se izroči poslopje svojemu namenu.  
— V Ljubljani dobodo tudi kolesarsko dir-  
kališče. — V nedeljo sta bila v Ljubljani  
dva shoda delavskih krogov, namreč zboro-  
vanje „Kotoliško delavsko društvo“ in ju-

goslovanski socialni demokratje. Udeležba je  
bila srednja pri obeh shodih. Socialni de-  
mokrali so se bili postavili precej na slo-  
vensko stališče in so protestovali proti temu,  
da bi bili socialisti protinarodni. — V Št.  
Petru na Krasu je udarila strela v hišo  
posestnika Franca Krmelja ter mu ubila so-  
progo, ki je spal v postelji. Uzlaga je tudi  
poslopje, ki je vendar deloma obvarovano. —  
**Štajerska.** — Pevska slavnost v  
Brezicah je uspela najslajneje. O lepem  
vremenu se je zbralo številno gostov v  
lepih Brezicah. Prišli so Hrvatje iz Zagreba,  
Karlovca in vseh obmejnih krajev ter Slovenci  
iz vseh dežel slovenskih. Koncert se je ob-  
nesel nad pričakovanje lepo, a telovadba  
sokolskih društev je bila dovršena. Vsi ude-  
leženci so zapustili Brezice v najlepšem spo-  
minu, želé si, slišati kmalu zopet tako krasno  
in dovršeno petje. Vsa čast gre v tem po-  
gledu vrlmu pljuškemu „Slovenskemu pev-  
skemu društvu“, ki prireja take slavnosti. —  
Za spodnještajerski jubilejski zaklad skladajo  
tudi slovenske občine po svojih močeh. Takó  
sta darovala sevniški okrajni zastop 400 gld.,  
sredski pa 60 gld. — V Mariboru je bil 17.  
t. m. shod slovenskih zaupnih mož v svrhu  
dogovora glede kandidatov za deželni zbor  
štajerski. — Pevske slavnosti v Stuttgartu  
na Nemškem so se udeležili, zastopaje celjs-  
ke Nemce, ti-le pristni Germani: I. Rakus,  
dr. Zurbj, dr. Stepišnik, dr. Mravljak,  
Ambrožič itd. In ti slovenski odpadniki  
so zastopali Nemce!

**Koroška.** — Katoliško-politiško in go-  
spodarsko društvo je hotelo zborovati v  
Pokročah, okraja celovskega. Dovoljenje je  
došlo sicer nekoliko kasno — dan pred zho-  
rovanjem —, a došlo je vendar. Ali glej  
čudo: drugega dne popoldne, tikom pred sho-  
dom, prišel je drugi odlok, v katerem je  
bilo rečeno, da je shod prepovedan  
radi — kuge na gobcih in parkljihi!!!  
To se je zgodilo na željo nemškutarskega  
župana. Tu je se ve obnemoglo razumevanje  
priprostege človeka, da poprej ni bilo še  
kuge, drugega dne pa je že bila in še celo  
na gobcih in parkljihi. — In radi kuge na  
gobcih ni smelo zborovati slovensko društvo.  
— Isto društvo je hotelo prirediti shod 15.  
t. m. v Rožku pri nekem gostilničarju „Ko-  
satu“, ki je odpovedal društvu prostore tik  
pred shodom. Ta mož je Slovence in ven-  
dar se je dal ostrasiti od Nemcev. Iz to za-  
drega je društvu pomogel neki Nemec (Ba-  
varec), da je odstopil svoje prostore za zho-  
rovanje. Tega shoda se je udeležil kot gost  
tudi dr. Gregorin iz Trsta. Za raznimi  
govorniki je tudi on pojasnjeval koroškimi  
bratom, kako se morajo boriti Slovenci za  
svoj ostanek ob sinji Adriji. Primorskim  
Slovanom je postavil ob bok koroško Slovence,  
ki se morajo uprav tako boriti proti Neme-  
cem, kakor — Primorci proti Italijanom.

**Za spomenik + Dav. Trstenjaku** smo  
prejeli ta-le poziv:

„Ze pred par leti se je bila sprožila  
misel, naj bi se veleazluženemu pisatelju  
slovenskemu, Davorinu Trstenjaku, izdala  
v dokaz iskrene hvalečnosti na rojstni  
hiši v Kraljevihi pri sv. Jurju ob Ščavnici  
spominska plošča. Ker pa se je — ne vemo  
zakaj — odlašala slavnost od leta do leta,  
poprijel se je s hvalevredno odločnostjo in  
poztvovanim navdušenjem bližnji mu rojak  
gosp. dr. Jurtela, odvetnik v Smarju, letos  
znova te ideje ter sklical v to svrhu na dan  
2. avg. t. l. k sv. Jurju ob Ščavnici posve-  
tovalni shod, katerega so se kljub slabemu  
vremenu blagovolili udeležiti zastopniki čes-  
tite duhovščine in posvetnega razumnstva  
iz bližnjih okrajev. Po daljšem posvetovanju  
se je sprejel jednoglasno predlog gosp. dr.  
Jurtela, vzdajati vendar enkrat in sicer dne  
6. septembra t. l. Davorinu Trstenjaku skromen  
spomenek.

V to se je sestavil takoj poseben odbor:  
načelnikom je bil voljen per acclamationem  
gosp. dr. Jurtela, namestnikom in ob enem  
denarničarjem čestiti gosp. J. Kunec, taj-  
nikom stud. ihr. gosp. M. Sencar pri Sv.  
Jurju ob Ščavnici.

Vsi navzoči so obljubili zastaviti vse  
svoje moči, da se vrši slavnost dostojno ne-  
pozabnega nam Davorina. Plošča od sivega  
marmorja s primernim napisom se je že na-  
ročila. V pokritje stroškov je sklenil posve-  
tovalni shod apelovati na blagodušnost hval-  
leznega naroda, za katerega si je pridobil  
pokojnik v teku svojega vsrajnega plodonos-  
nega delovanja neverljivega zaslug. Odbor se  
torej obrača tem potom z iskreno prošnjo  
od vseh rodoljubov, naj blagovolijo nabirati  
ter posiljati prispevke čestitelno gosp. J.  
Kunec-tu, župniku pri sv. Jurju ob Ščavnici.

Ker vspored slavnosti kmalu objavimo,  
bodi za zdaj še omenjeno, da je prevzel  
skrb za petje gosp. J. Strelec, nadučitelj pri  
sv. Andrežu v Slov. goriah. Eventuelna  
vprašanja in želje naj se blagovolijo nazna-  
njati gosp. tajniku“.

**Slovensko posojilništvo l. 1895.** —  
Posojilnice slovenske so imele lani precej  
naloženega denarja v drugih denarnih za-  
vodih, in sicer, na Koroškem 152.565 gld.,  
na Kranjskem 369.406 gld., na Primorskem  
88.846 gld., na Štajerskem 618.814 gld. sku-  
paj 1.229.731 gld. Največ je to odvisni de-  
nar, katerega posojilnice nalagajo kot hra-  
nilne vloge pri raznih denarnih zavodih, v  
hranilnicah, v večjih in manjših zavodih. Ne-  
kaj od tega denarja so tudi deleži, katere  
je bilo treba vložiti pri tistih zavodih, s ka-  
terimi so hoteli v zvezo stopiti v ta namen,  
da so jim oni posiljali posojila bodisi kot  
taka ali v podobni hranilnih vlog. Od nalože-  
nega denarja dobivajo posojilnice običajno  
obresti po tisti obrestni meri, katero ima  
dotični zavod, navadno 4% ali 4½%. Več-  
krat se pa še le dogovori obrestna mera,  
zlasti takrat, kadar je bil zavod naprošen,  
da je pri posojilnici denar naložil. V tem  
slučaji se večkrat terjá tudi 4½% ali celo  
5½% obresti. — Centralna posojilnica slo-  
venska\* jemlje sicer le 4½%, a treba je  
posojilnici prej pristopiti kot član te za-  
druge, plačati 5 gld. pristopnine in 100 gld.  
deleža. — V posojilnici so imele lani vse slo-

venske posojilnice 10,227.711 gld. in sicer  
koroške 1,082.836 gld., kranjske 3,590.150  
gld., primorske 744.497 gld. in štajerske po-  
sojilnice 4,799.286 gld. Koliko je teh po-  
jil zavarovanih s hipotekami in zastavami, tega  
nismo mogli doznati, ker vse posojilnice tega  
v svojih knjigah ne razločujejo, dasi bi bilo  
to zelo koristno.

**Razgled po svetu.**

**Avstrija.** — Pri proslavi 66. rojstnega  
dne presvetlega cesarja dne 18. t. m. so se  
natecali v svoji skromnosti tudi avstrijski  
Slovani, ki so dokazali že tolikokrat svojo  
zvestobo previsnjemu prestolu. Ukjub za  
Slovane neprijetnem sedanjem političnem  
položenju ni omajala njih zvestoba do One  
osebe, katere je enako pravična vsem av-  
strijskim plemenom. Primorski Slovani imajo  
posebno veliko upanje v svojega cesarja in  
radi tega pričakujejo boljše prihodnost, ki  
jim oskuduje za vse one neprijetnosti, katere  
jim je uzročila res čudna politika primorska.  
In v tem upanju zmagajo! — 17. t. m. je  
bil ministrski svet, ki se je posve-  
toval radi delovanja v jezenskem zasedanju  
in glede položaja na Češkem, zlasti ozirom  
na napadanja na Čehe v nemških mestih. —  
Vojni zapovednik baron Reinländer je  
proslavil 17. t. m. 50-letnico svojega službo-  
vanja. Cesar mu je izrazil svoje priznanje  
posebnim lastnoročnim pismom. — Cesar je  
podelil zunanjemu ministru Goluchow-  
skemu najviše odlikovanje: red zlatega  
runa radi njegove politike na vzhodu. Bili so  
odlikovali tudi vojni minister Kriegerham-  
mer in grof Paar z Leopoldovim križcem  
in Bolfrass z redom železne krone t.  
reda. — Grof Hohenwart je slavil 18. t.  
m. svojo zlato poroko. — V nedeljo so sni-  
dejo v Pragi vsi češki deželni in državni  
poslanci, da so posvetujejo, kako jim je  
obvarovati češke manjšine v nemških mestih  
od vednih nemških napadov in preganjanj. —  
Ruski car in carica so pripeljala 27. t.  
m. ob 11. uri predpolodne na Dunaj. Na ko-  
lovozu je pozdravil sam cesar s člani ro-  
dine. Popoldne bo dvorski obad, zvečer  
slavnostna gledališna predstava; 28 predpo-  
ludne vojska smotra, zvečer pa koncert v  
veliki redutni dvorani; 29. dopoldne so  
odpelieta v Vratislavo na Nemško. — V vo-  
jašnici za konjico v Jozefovem predmestju  
dunjskem je zholoto novarvo 60 konjicov  
valed zastupljenja z jedjo, ki je bila kuhana  
v slabo posušenih posodah. — Znan pater  
Stojalowski je izohčen iz cerkve radi  
neposlušnosti oblasti. — Grof Hadoni, ki  
so jo povrnil iz Lovova, odpotoval jo v  
Hollenegg. — Profesor avstrijske zgodovine  
na češkem vsučilišču, Rezek, je imenovan  
dvornim svetnikom v učenem ministerstvu. —  
Popajanje finančnih ministrov z ravnateljstvom  
avstro-ogerske banke so se pretrgala, ker so  
bankni zastopniki umaknili nekó finančno  
privoljenje, ki je odločilno važnost.

**Ogeraka.** — 18. t. so se otvorili v  
Budimpešti shod katoliških društev. Določo  
je veliko udeležencev. Pred otvoritvijo je daro-  
val sveto maso sam knez-princa Vahari. —  
Iz raznih krajev poročajo o povodnjih, ki so  
uzročile mnogo škodo na koruzi, krompirju,  
ovsu itd. — Veliko veselje je uzročilo Mad-  
jarjem, ker je ruski car podaril madjarskemu  
muzeju v Budimpešti Rakoczevo sabljo,  
katero je zaplenila ruska vojska l. 1848. z raznimi  
drugimi predmeti. Madjarji pripisujejo temu  
veliko politično važnost. — Iz Vršca poročajo,  
da je bil tam 17. t. m. užgan slavolok z ma-  
djarsko trobojnicjo, katerega so pripravili o pri-  
lični umestitvi novega pravoslavne vladike  
Zmejanovića. Slavolok je pogorel. Preiskava  
se vrši.

**Ostale države.** — Zaroka itali-  
janskega kraljevića Viktorja Emanuela z  
črnogorsko; kneginjico Jeleno je že gotov čin,  
ki se je izvršil 18. t. m. v navzočnosti zastopnika ru-  
skega carja, vseh ministrov in stalnih odpo-  
slancev drugih držav. Ta zaroka je uradno  
razglašena. Poroke dan ni še določen. Kralje-  
vič je podaril kneginjici zapestnico, vredno  
milijon frankov, kot zaročni dar. Zarocen-  
cema so čestitali vsi evropski dvori. Preči-  
talo se je tudi lastnoročno pismo ruskega  
carja, ki privoljuje, kot glavni pravoslavne  
cerkve, da sme kneginjica prestopiti na ka-  
toliško vero, o kateri jo bo poučeval harski  
nadškof Milinović. Pri poroki bo navzo tudi  
ruski car s carico. Ni še določeno, kje se ho-  
vršila. Tako je torej odigrano prvo dejanje,  
o katerem se je pisalo že toliko časa. S po-  
roko se odigra drugo — tretje pa nastane  
po poroki na političnem obzorju evropskem.  
— V Masavi so zaplenili holandski par-  
nik „Doelwyk“, ki je bil napolnjen s puš-  
kami, streljivom in sabljami. Vse je bilo na-  
menjeno za Menelikovo vojsko. — Križa v  
bolgarskem ministerstvu se ni re-  
šena. Cankov je dobil poziv, da sestavi novo  
ministerstvo. — Na Kreti posreduje neki  
turški paša za mir s krečanskimi poslanci;  
ni upanja, da bi se dosegel, kajti uporniki  
ne marajo nikake pogajanja. Revolucionarni  
odbor misli pozvati upornike, naj se boju-  
jejo pod grško zastavo. — Umrovljen je ge-  
neral Baratieri. — To se zgodi tudi  
bivšemu ministru, generalu Mocenia. —  
Angleška zbornica je zaključena. —  
Nemski uradniki v Afriki so ob-  
toženi raznih grdihi činov in radi zlorabe  
uradne oblasti. — Povoden je veliko  
škodovala v Ameriki, posebno pa v Kini in  
Japonu. Iz Bombaja brzojavljajo, da je pod  
veliko veliko poplaj; več tisoč oseb je brez  
strehe, dvesto je utonilo. — Odstopil je nem-  
ski vojni minister. Cesar je ponudil listnico  
mnogim odličnim generalom, ki jo niso ho-  
teli prevzeti. Odstop kancelarja kneza Hen-  
lenhohe-ta je tudi neokroglen. Kot na-  
slednik se imenuje z grof Eulenburg.  
— Povrnil se je v Kristijanijo (Norveška)  
Nansen, ki je odpotoval pred tremi leti  
na severni tečaj, da odkrije novi svet. Dospel  
je najdalje od vseh dosedanjih raziskovalcev  
severnega tečaja.

**Hrvatska.** — Mestni svet zagrebaški je odobril strošek 37.000 gld. za lanskoletni sprejem cesarjev v Zagrebu. — Dosedanjo bolnišnico usmiljenih bratov v Zagrebu je kupilo mesto. Vsmiljeni bratje se zdajajo nov na drugem kraju mesta. Dosedanjo zgradbo preuredi za mestni magistrat. — O svobodi tiska na Hrvaškem nam je priča „Obzor“, ki je bil zaplenjen že nad 700 krat od 1881. leta naprej; od l. 1871. je plačal gld. 11.800 glob, zaplembe so stale gld. 14.000 in zapori 1600, torej skupno gld. 27.400. Živela taka svoboda tiska! — Madjarska predznost se zopet kaže na drug način. Trgovinsko ministerstvo namreč je dalo v promet razne ilustrirane dopisnice, ki predstavljajo slike iz madjarske svinske razstave in druge z govinke predmete iz madjarske preteklosti. Takšnih dopisnic je do trideset vrst in med njimi so je tri vrste, ki se nanašajo na Hrvaško, namreč slika Zagreba, plitviških jezer in Reke. Take dopisnice stanejo le 2 kr. za notranjo in 5 kr. za mednarodno porabo. — Pa tudi na drugi način so se pokazali Madjarji. Neka delniška družba namreč je bila nakupila po ceni veliko sveta v (Krkveni) v hrv. Primorju in je na tem sezidala lep hotel, hoté tekmovali naši Opatiji. Potrosili so precej denarja, največ pa družbin pokrovitelj nadvojvoda Josip. Vendar podjetje ni uspelo, kakor so pričakovali; na mesto dobička, se kaže zgruba, kajti prošli mesec se je pokazalo, da družba nima denarja za poravnane dnevnih stroškov nasproti svojim podrejenim uradnikom. Kupljeni svet, na katerem je zidala hiše, pa še niti plačan ni. Ljudstvo je razkačeno vsled tega na upravitelja kopalnice in sploh na vso madjarsko družbo. — Srbski podaniki v Zagrebu so naprosili svojo vlado naj ustanovi konzulat v Zagrebu. — Zholet je nevarno Matija Mrazović, odvetnik, bivši večletni župan zagrebaški in odlični član neodvisne narodne stranke.

**Dalmacija.** — Deželni in državni poslanec Juraj Banić ni kroži po svojih volilnih okrajih, da sporeči o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru. — Avstrijski hribovski klub prireja izlet v Dalmacijo 4. septembra iz Trsta. — Na dubrovniškem gimnaziju so se vršili zrelostni izpiti od 3—6. l. m. Od 18 maturantov je le eden propadel. — Na lamosnem ženskem učiteljskem je polagalo 29 kandidatinj zrelostne izpite. Le 3 so propadle.

**Česka.** — Češki deželni odborniki v Pragi se potegujejo za obrambo čeških manjšin v raznih mestih, kjer gospodujejo Nemci. — V Pragi so tri nemške gimnazije. Lanskega šolskega leta je bilo na enem 45 kristijanov in 28 židov; pristnik Nemecev je bilo med njimi le 17 in 28 Čehov; na drugem je bilo 193 kristijanov (148 Nemecev in 45 Čehov) ter 223 židov; na tretjem pa 203 kristijanov in 198 židov. Torej na vseh treh skupno 441 kristijanov in 629 židov! Tukaj se vidi, kje dobiva nemstvo največjo oporo! — Okrajni glavar v Litavi na Moravskem, ki je svojčas dal odstaviti nekoje češke napise raz prodajalnic, je bil brzogovorni potem odstavljen iz službe. — Ker je vlada bila prepovedala češke skulpture v mestih, kjer imajo Nemci večino, je zaključil izvršujoči odbor mladočeške stranke, sklicati eni prej svoje součelnike k posvetovanju v Prago, da se odločno uprejo takim prepovedim ter se pritožijo, da je narodnostni boj začel že na gospodarsko polje, ker se odpustajo delavci iz služb radi narodnostnih razlogov.

**Ogerski Srbi** si prizadevajo priti do veljave na Ogerskem posebno o priliki bližajočih se novih volitev za državni zbor. Postavijo svoje kandidate povsod, kjer upajo zmagati. Kjer ni tega upanja, pa bodo podpirali madjarsko ljudsko stranko proti liberalni vladi.

**Bosna-Hercegovina.** — Strokovnjaki so res potrdili izvir petroleja pri Zvorniku. Vlada je vsled tega odločila precejšnjo svoto denarja za prekopavanje. — Iz Carigrada poročajo o neki spomenici, katero je baje predložilo sultanu 50 mohamedanskih dijakov iz Bosne-Hercegovine, ki obiskujejo inozemska vseučilišča. V spomenici se pritožujejo, da oni ne morejo dobiti v teh deželah po končanih solah nikakih služb, ker se iste odajajo inozemcem, to je avstro-ogerskim podnikom. Prošijo turško vlado, naj bi posredovala v tej reči.

**Črnagora.** — Slavnost 200-letne proslave vladarske hiše črnogorske je odložena na prihodnje leto, ker se niso mogla končati pravočasno pripravljala dela, oziroma, da se more prirediti čim sijajnejši vsprejem srbskemu kralju. — Italijanski kraljevič Viktor Emanuel je prispel na Cetinje in je bil navdušeno vsprejet. Ruski polkovnik Radovski mu je vročil lastnoročno pismo ruskega carja. Nastanil se je v palači prestolonaslednika. (Glej razgled po svetu).

**Srbija.** — Srbski kralj obišče baje italijanskega precej po otvorjenju kanala pri Železnih vratih na romunski meji. — Na Cetinje pa pojde drugi teden prih. meseca. — Belgrajski „Mali Žurnal“ se toži, da je najglavnejša hrana srbske vojske, namreč kruh, tako slaba, da je ni možno uživati. Nekdaj so radi posegali po vojaškem kruhu tudi meščani, sedaj ga ne morejo povziti niti sami vojaki, katerim je ta kruh edina hrana, kajti tudi druge reči so pripravljene na tak način, da niso užitne. Dalje se pritožuje, da je v Belgradu razširjeno veliko število svinčenega denarja. Navadno se dobi po 6 do 8 komadov svinčenega denarja v zavrtku 5 gld. Iz tega sklepa, da mora biti v Srbiji nekaka tovarna neveljavnega denarja, ki je zelo razširjen v prometu.

**Bolgarija.** — Poročajo iz Sredca, da je nastala ministerska kriza. Odstopila sta ministra Načević in Petrov radi vprašanja o povratku bolgarskih častnikov iz Rusije. Drugi, ki je bil p. v. na vrsti za povisjanje na generalsko čast, je bil preziran in je baje tudi to uzočilo ne samo odstop iz minister-

stva, marveč tudi sploh iz bolgarske vojske. Piše se, da je odstopilo vse ministerstvo, ki ni maralo ubogati kneza glede povratka ruskih častnikov. Knez se dogovarja radi sestave novega ministerstva s Cankovom in Karavelom, ki sta pristala Rusije. — Bolgarija si izposodi 30 milijonov frankov za gospodarske potrebe.

**Jugoslovanska pevska zveza.** — Nasi čitatelji se spominjajo, da se je nedavno, ko so si o prazniku sv. Cirila in Metoda v Plovdivu podali roke srbski in bolgarski pevci, porodila ideja o jugoslovanski pevski zvezi. Kakor čitamo v „Slov. Narodu“, imel je doletni zasnovni odbor dne 29. m. m. svojo prvo sejo pod predsedništvom Slovenca prof. Bezenskega. Odbor je naložil svojemu predsedniku, naj osebo navdušuje srbska, hrvaška in slovenska pevska društva za pristop k „Zavezi“. Prof. Bezenske je že potoval po Srbiji in po Hrvaški — z najboljšim uspehom. Dal Bog, da bi sreča objemajoča pesem ublažila dosedanja nasprotstva med Jugoslovani, sosebno pa Hrvati in Srbi. V Belemgradu so o bivanju prof. Bezenskega kazali najboljšo voljo za tak preobrat, ki bi epohalno uplival tudi na naše avstrijske odnose. V Zagrebu se je prof. Bezenske dogovoril sledeče glede pristopa k zavezi: Od vsake narodnosti naj se izbere po dva delegata za zavezo konferencijo, ki naj bi se sesla v oktobru n. pr. v Belemgradu. Zaveza hrvaških pevskih društev priredi prihodnje leto v Oseku svoj veliki koncert. Tjaki naj bi prišla tudi srbska pevska društva in nekaj bolgarskih in slovenskih pevcev. Tako naj bi se prirejali koncerti vsako leto na drugem kraju, kamor naj bi prihajala bližnja društva. Tudi sedež vodstva naj bi se menjal: edenkrat naj bi bil v Sredcu, potem v Belemgradu, Zagrebu, Ljubljani itd., kajti ako smejo hoditi avstr., nemška pevska društva celo v Stuttgart — opaža prav dobro dopisnik „Slov. Naroda“ —, potem mora biti dovoljeno tudi nam kadar hočemo iti v posete k našim bližnjim bratom.

**Rusija.** — Cesar nima še nikake država v Evropi, to dobi v kratkem barbarska Rusija — namreč žensko zdravniško vseučilišče. Dne 26. pr. m. so uždali v Petrogradu temeljni kamen takemu vseučilišču. Vsi ruski časopisi so pohvalili odlok petrogradske vlade, edini „Grazhdanin“ ne, ki se boji, da se ženske s to ustanovo ogreše ob načela pravoslavne cerkve. V tem pogledu ga je pobil pa „Cerkveni Vestnik“, ki tudi odobrava ustanovo tega vseučilišča, če, da ženska omika v nikakem pogledu ne nasprotuje koristim cerkve. — Ruski car pride torej 27. na Dunaj; odpotuje pa 29. Z Dunaja odpotuje v Nemčijo, Dansko, Anglesko, Francijo in Hesusno.

**Sibirski železnica** se je jela graditi v letu 1891. Ako bodo dela tako napredovala, kakor doslej, računali je z gotovostjo, da bode to velikansko tehnično podjetje dovršeno do leta 1904. Stroški te železnice, ki se gradi na jeden tir in v Rusiji navadno Sirjavo (1524 metra), so proračunjeni na 460 milijonov goldinarjev. V tej svoti so vsote tudi svote za vozove. Trebalo bode najprej 2000 lokomotiv, 30.000 voz za osebe in 3600 voz za prevažanje blaga. Namenovana brzina v voznji bode 30 kilometrov na uro. Ko se odpre vsa črta, trebalo bode torej od mesta Čeljabinsk (mesto v guberniji orenburški) do Vladivostoka (mesto v skrajno vzločni Sibiriji ob japonskem morju) 11 dni, od Peterburga pa do pacifiškega oceana 14 dni. Iz Londona v Japonsko (preko Moskve) se bode dospelo v 19 dneh, v Kitaj (Sangaj) v 21 dneh. Ta pota zahtevajo danes po morju 29 oziroma 31 dni. Pa takem mora biti vsakomur jasna velikanska važnost, ki jo bode imela sibirski železnica ne le za Sibirijo in Rusijo, ampak za ves mednarodni promet. Kolik prevat v mednarodni trgovini in v gospodarskih odnosih bode značilo že dejstvo samo, da velika kitajska država, ki je bila dosedaj zaprta Evropi radi nedostopnosti: obil, slopi v direktno zvezo z Evropo! Saj je baje že dovolila kitajska vlada, da se bode nadaljevala sibirski železnica na kitajsko tla. Kakor hitro se to zgodi, nazivali se bode smela Rusija prvo širiteljico kulture v dose-daj isti kulturi nepristopni Aziji. In vse veljanske priprave za to kulturno delo, zahtevajoče ogromnih naporov človeškega duha ter ogromnih materialnih žrtv, vrši Rusija brez vsega hrupa, vrščanja in bahanja. In če primerjamo to mirno samozavest na ruski strani, a kričavo Italijanov z njih kolonialno politiko ter vspehe na obeh straneh, potem se le vidimo, kolik je razloček med Rusi in Italijani.

## Književnost.

**Aškerčeve poezije.** (Dalje.) Prav zanimiva je tudi „Firduzi in derviš“. Pesnik Firduzi je bil ljubljene Perzov. Pri odpretem oknu je čital pesmi; pešec mnog reč tamjaki mimo, postaja in poslusa verze z ulice. Ali najzvestejši poslušalec je bil — Mahmud, prerok daleč znan. Ali kaj dela? Iz ust mu vro le klevete na Firduzija.

„Klevetaje, zabavlja je Pleše Mahmud in vrli se; Turban ziblje se na glavi, A kaftan ko perutnica V zraku mu vira.“ Ali Firduzi se ni zmenil za besnega norca na cesti: mirno je pisal in čital nove pesmi. Prijatelji pa so ga opozarjali: „Nič ne vidiš, nič ne slišiš, Kak te psuje norec tam-le? Mirno to trpiš?“

Verz za verzom ti zavija, Vse obrača ti narobe; Kar je belo, vidi črno, Kjer je čistost, vidi podlost... Odgovori mu!

Toda pesnik se je lahko nasmejal, pogladil si brado in spregovoril:

„Niste Perzi vi? Smili naj se vsak bolnik vam!“

Derviš Mahmud se mi smili, Ker bolan je revež hudo — Um mu je bolan! Kóran zmešal mu je glavo, Džadžiti ga, greh bi bilo; Zbólet svetec bi se huje; Kdo vé, kaj bi se zgodilo? Kriv pa bil bi jaz! Oh, spet vpíje in besni tam! Vóde, vóde, hladne, bratje! To je vré poln! — Poskropite Glavo vročo mu! Ostanek Piti dajte mu!

Kakó zgoča satira! In vendar: edino pravi odgovor! Kaj naj pa odgovarja pesnik, ko je naprej zaman vsaka stvarna beseda?

## Seiden-Damaste 65 Kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Seiden-Gewebe von 35 Kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2400 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus, Muster umgehend. Doppelte Briefporto nach der Schweiz. Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) ZÜRICH.

Vsled analize naših izvedencev, je kisela voda.

**KRONDORFER** med naravnimi kiselnicami prva v vrsti. — Zalo go v Gorici ima ANGELO FORNIZZI.

St. 430.

## Razpis služb.

V tem okraju se s tem razpisujejo sledeče službe:

1. Učitelja-voditelja štirirazrednice v Kolaridu,
2. podučitelja, eventualno učitelja, na štirirazrednici v Boven,
3. definativnega učitelja-voditelja na enorazrednici v Obaleži.

Dohodki teh služb so določeni v deželnih postavah 10. marca 1870. in 4. marca 1879.

Prošnje s poslastinimi pričevanji — prosilci iz drugih okrajev z zdravniškimi pričevanji — je vložiti v dobi 6 tednov po razglasu v „Osservatore Triestino“ po predpostavljanih šolskih oblastnjah.

## C. kr. okrajni šolski svet

v Tolminu, dne 13. avgusta 1896.

Predsednik.

133.

## Stanovanje

s tremi sobami, sobico, kuhinjo, in kletjo, 8 minut od glavnega trga oddaljeno, se odda 15. oktobra. Se dovoljuje tudi na vrh. Več pri upravnistvu.

## Šest do osem dijakov

sprejme neka slovenska rodbina v Gorici na stanovanje in hrano. — Več pri upravnistvu.

## Za prodajalnice s papirjem in drugimi potrebščinami v Gorici

išče se zanesljiva, varščino položiti zmožna in v taki trgovini sposobna možka ali ženska oseba, ki pozna deželne jezike. Sprejme se tudi evrsti in zdravi, slovensčine, italijansčine in nemščine zmožni učenec. — Več pri našem upravnistvu.

## Dva učenca

iz boljših rodbin se sprejmeta na hrano in stanovanje. V hiši se govori slovenski in nemški.

Kje? — počé upravnistvo.

## ANTON KOREN

trgovce s steklenim, porcelanastim in glinastim blagom v Gosposki ulici št. 4 v Gorici

naznanja cenjenim svojim odjemalcem v Gorici in na deželi, da ima vsled sporazumljenja z drugimi trgovci z enakim blagom, svojo prodajalnico

ob nedeljah in praznikih zaprto.

Zahvaljuje se jim na dosedanjim naklonjenosti, se tople priporoča za slučajne druge potrebe obljublja vedno pošteno in točno S. 146 2—1 postrežbo. P. 58 2—2

## Odvetnik

**dr. Camillo vitez Egger**

je preložil z dnem 1. avgusta t. l. svojo pisarno v Baumanno-

vo hišo v Gosposki ulici št. 7. prvo nadstropje. P. 57 6—3

## Stanovanje in hrano

išče nek u r a d n i k, Slovenec. Ponudbe upravnistvu. 143—2

Str. 169. rav.

## Razglas.

Pri oddelku zastavnica je izpraznjeno

## mesto nadzornika

dragocenih zastavil.

Vsled tega in na podlagi razpisa prečastitega varstva z dne 5. t. m. pozivljajo se vsi tisti, ki mislijo na to službo, da vložijo še v tekočem mesecu svoje prošnje pri podpisnem ravnatelstvu, katero je tudi pripravljeno dati potrebna pojasnila.

## Ravnateljstvo zastavnice

in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 7. avgusta 1896.

## Akviziterje

za požarno in živijensko zavarovanje proti stalni plači in upravnim sprejema pri nas dobro znana in razširjena zavarovalnica. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo našega lista pod naslovom: „Akviziter“.

## Eteriska olja, esence, eterje, barve

kakor tudi vsa razlovanja žitajni podoben stvarine ponuja po ugodni ceni češka tovarna.

Bratři Janouškové

v Pragi, Karlín číslo 234.

(Odklona z mnogimi častnimi diplomami in zlatimi svečnjami.)

## Stara in znana gostilna

**„Sandwirth“ ali Dolenc**

v Vipavi

s sobami za tujce, vrtom, hlevi in vsemi potrebnimi prostori daje se s 1. januarjem 1897. pod ugodnimi pogoji v najem.

Prijavi naj se pošljejo na naslov: St. 45. poste restante, St. Vid nad Vipavo. kjer se zvele vsi natančni pogoji.

## Pražko hišno mazilo

Iz lekarne B. FRAGNER-JA v PRAGI je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno mazilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistoče ter odlažajoče deluje na vrčino in bolečine. V obrobkih po 35 in 25 kr. 8 pošto 6 kr. več. Dnevno razpoložljive po pošti. Vsi deli zaboga imajo zraven natisnjeno in zakonito priznani zdravniški znak. Glava zaloga: B. Fragner, lekarnar pri „črtnem orlu“, Praga. Mala strana, na voglu Spornereve ulice 263.

Na dož. jubl. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljo. Na lovski razstavi s pavo čeno — srebrno svetljo.



Tovarna uzornih telovadnih priprav

**JOS. VINDYŠ-A,**

v Pragi na Smihovu

(Prata-Smihov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po največji priporočili in praktičnih sestavi. V ta dokaz in na razpolago mnogo priporočil spravl domah in v mozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Cenki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošlja na zahtevo brezplačno in poštino pristo.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

**Želodečni in okrepjujoči eliksir iz kine in železa**

je posebnost

Cristofoletti-jeve lekarne.

Ima vsebino železa in kine v jednaki množini, je prijetnega okusa ter brez drugih škodljivih tvarin. Uzočuje tek, olajšuje prebavo in premaguje slabokrvnost.

Jedna steklenica 250 gramov stane

80 kr.

Op.

## Razglas.

Naznanja se, da

## javna dražba

Zastavil II. četrtleta, t. j. mesecev

aprila, maja in junija 1895. l.

začne v ponedeljek, dne 7. septembra 1896, ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljavnic

in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 7. avgusta 1896.

## POZOR!

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu na Gorickem, v Trstu in okolici, da je prevzel še eno gostilno v Trstu, ki je dolgo znana pod imenom

## „Pri zlatem petelinu“

(„Al gallo d'oro“)

v ulici Gheza št. 7. (blizu juž. kolodvorja).

V isti toči pristana in nepokvarjena, bela in črna vipavska, kraska in isterska vina, kakor tudi vinožeško pivo po 6-le ceni:

Beli risling 3 leti star iz soda l. po 60 kr.  
Belo domače „ „ „ „ „ 40 „  
Črno berzaminsko „ „ „ „ „ 48 „  
Črno istersko „ „ „ „ „ 30 „  
Modra frankinja „ „ „ „ „ 44 „  
Vino (stare 2 ali 3 leta) črno in belo v steklenkah „ „ „ „ „ 80 „  
Senožeško pivo „ „ „ „ „ 21 „

Zraven dobrih vin ima kuhinjo z dobro in točno pripravljenimi, gorkimi in mrzlimi jedili. Postrežba točna in poštena.

Priporočaje se št. gg. Vipavcem, Kraskcem in drugim slavnemu občinstvu iz goriske in tržaške okolice, beleži

s spoštovanjem

**Anton Vodopivec,**

gostilničar v ulici Solitario št. 12

v Trstu.

143. 4

Trgovec z vinom na veliko

## Anton Pečenko

Vrta ulica 8 GORICA Via Giardino 8

55, 23 praporča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Postavlja na dom in razpolaga po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 10 litrov naprej. Na zahtevo pošlja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

143. 4

Trgovca z vinom na veliko

## Anton Pečenko

Vrta ulica 8 GORICA Via Giardino 8

55, 23 praporča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Postavlja na dom in razpolaga po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 10 litrov naprej. Na zahtevo pošlja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

143. 4

Trgovca z vinom na veliko

## Anton Pečenko

Vrta ulica 8 GORICA Via Giardino 8

55, 23 praporča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Postavlja na dom in razpolaga po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 10 litrov naprej. Na zahtevo pošlja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

143. 4

Trgovca z vinom na veliko

## Anton Pečenko